



KMต้นวิจัย

เรื่อง การจัดทำผลงานสร้างสรรค์เชิงงานวิจัย
ประจำปีงบประมาณ 2557

วิทยาลัยช่างศิลปสุพรรณบุรี
สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม



กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำรายงานการจัดการความรู้หัวข้อการจัดทำผลงานสร้างสรรค์ด้านทัศนศิลป์เชิงงานวิจัยฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยการสนับสนุนอย่างดียิ่งของท่านผู้อำนวยการวิทยาลัยช่างศิลปสุพรรณบุรี และการประสานงานของคณะทำงานฝ่ายวิชาการ รวมทั้งท่านคณาจารย์วิทยาลัยช่างศิลปสุพรรณบุรี และวิทยากรผู้ทรงความรู้จากมหาวิทยาลัยศิลปากร ดร.เตยงาม คุปตะบุตร

และขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งสำหรับทุนอุดหนุนการจัดทำจากสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม ปีงบประมาณ 2557

คำนำ

การจัดทำผลงานสร้างสรรค์ด้านทัศนศิลป์เชิงงานวิจัยนับว่าเป็นกระบวนการสำคัญ กระบวนการหนึ่งของการเรียนการสอนและจัดเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิรูปการศึกษา การขับเคลื่อน สนับสนุนคณาจารย์ผู้ทำวิจัยและงานสร้างสรรค์ จะเป็นการพัฒนาศักยภาพของคณาจารย์ให้เพิ่มสูงขึ้น และสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้จากงานวิจัยมาปรับประยุกต์การเรียนการสอนในชั้นเรียนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

กระบวนการนำเสนอองค์ความรู้ในแต่ละหัวข้อของผู้ทำวิจัยควรได้รับการต่อยอดเผยแพร่ในวงกว้างต่อไปเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด และคาดหวังว่าผู้อ่านคงจะได้รับประโยชน์จากเอกสารที่รวบรวมมาทั้งหมดนี้และสามารถนำไปปรับประยุกต์ใช้งานได้ไม่มากนักน้อย

ขอขอบคุณ

สารบัญ

หัวข้อ	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	2
คำนำ	3
การจัดการความรู้ (7 ขั้นตอน)	5
การสรุปผลรวมกลุ่มจัดการความรู้ รอบที่ 1	6
การสรุปผลรวมกลุ่มจัดการความรู้ รอบที่ 2	7
การสรุปผลรวมกลุ่มจัดการความรู้ รอบที่ 3	7
การสรุปผลรวมกลุ่มจัดการความรู้ รอบที่ 4	8
สรุปผลการจัดการความรู้	9
ข้อเสนอแนะ	10
ภาคผนวก	11
-เอกสารโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการจัดการความรู้	
-คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดการความรู้	
-km1,km2	
-การถอดเทปบทสนทนาการรวมกลุ่มจัดการความรู้ครั้งที่1-4	
-รูปภาพกิจกรรม	

การดำเนินการจัดการความรู้ (หัวข้อการจัดทำผลงานสร้างสรรค์ด้านทัศนศิลป์เชิงงานวิจัย) มีทั้งหมด 7 ขั้นตอน ดังนี้

1. ค้นหาความรู้ ประชุมระดมความคิดสืบค้นข้อมูลและค้นหาแหล่งความรู้ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อการจัดทำผลงานสร้างสรรค์ด้านทัศนศิลป์เชิงงานวิจัย จัดตั้งทีมงานผู้ประสานงานแต่งตั้งคณะกรรมการและผู้เกี่ยวข้องเพื่อจัดการวางแผนและดำเนินงาน
2. การสร้างและแสวงหาความรู้ โดยมอบหมายให้คณะทีมงานจัดทำ สืบค้นข้อมูลในเนื้อหาหัวข้อการจัดทำผลงานสร้างสรรค์ด้านทัศนศิลป์เชิงงานวิจัย ทั้งจากบุคลากรในและนอกสถาบันและเอกสารรวมทั้งจากสื่อทุกประเภท จัดประชุมระดมความคิดของทุกคนในคณะทีมงาน รวมทั้งจัดเชิญวิทยากรผู้ทรงความรู้ เชี่ยวชาญในเนื้อหาเป็นวิทยากรบรรยายเพื่อให้คณะทำงานได้เกิดความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้น
3. การจัดการความรู้ให้เป็นระบบ นำข้อมูลที่ได้รับทั้ง 2 ส่วน คือทั้งจากที่คณะทำงานสืบค้นมาด้วยตัวเอง และจากการบรรยายของวิทยากรผู้ทรงความรู้มากลั่นกรองและจัดทำเป็นเอกสารแจกจ่ายแก่ผู้ทำ KM ทุกคน
4. การประมวลและกลั่นกรองความรู้คณะผู้จัดทำร่วมแบ่งปันความรู้จากข้อ 3. มาประยุกต์ให้เหมาะสมเพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดทำผลงานสร้างสรรค์ด้านทัศนศิลป์เชิงงานวิจัย ผู้จัดทำนำเสนอผลงานวิจัยของแต่ละท่าน ผู้จัดทำร่วมกันตรวจสอบข้อมูลมีการวิเคราะห์และปรับปรุงข้อมูลร่วมกัน ผู้จัดทำนำเสนอผลงานวิจัยของแต่ละท่านรอบที่ 2 ผู้จัดทำร่วมกันตรวจสอบข้อมูลมีการวิเคราะห์และปรับปรุงข้อมูลร่วมกันอีกครั้ง ผู้จัดทำนำเสนอผลงานวิจัยของแต่ละท่านรอบที่ 3 และรอบที่ 4 ผู้จัดทำร่วมกันตรวจสอบข้อมูลมีการวิเคราะห์และปรับปรุงข้อมูลร่วมกันอีกครั้ง
5. การเข้าถึงความรู้ จัดรูปแบบข้อมูลให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นแล้วนำเผยแพร่ความรู้ในรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์และระบบข้อมูล จัดการข้อมูลดิบทุกประเภทให้อยู่ในรูปแบบที่เป็นระเบียบ เข้าใจง่าย แล้วดำเนินการเผยแพร่ความรู้ในรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์และระบบข้อมูลสารสนเทศหลากหลายรูปแบบที่สามารถเข้าถึงได้โดยสะดวก
6. การแบ่งปัน แลกเปลี่ยนความรู้นำเสนอข้อมูลทั้งในองค์กรและนอกองค์กรโดยระบบสารสนเทศที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายโดยเปิดช่องทางให้สามารถเสนอความคิดได้อย่างกว้างขวาง จัดเสวนาเชิญผู้สนใจและผู้เชี่ยวชาญเข้าร่วมในเนื้อหาเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้
7. การเรียนรู้ บุคลากรได้รับองค์ความรู้ในการจัดทำผลงานสร้างสรรค์ด้านทัศนศิลป์เชิงงานวิจัยอย่างเข้าใจกระจ่างแจ้งขึ้น บุคลากรในองค์กรนำความรู้ที่ได้รับจากการทำ KM ไปประยุกต์ใช้ในการทำงานวิจัยสร้างสรรค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การสรุปผลในแต่ละครั้งที่รวมกลุ่มจัดความรู้

คณะกรรมการและผู้มีประสบการณ์ในการจัดทำผลงานสร้างสรรค์ด้านทัศนศิลป์เชิงงานวิจัยร่วมกันแสดงความคิดเห็น

สรุปผลรอบที่ 1 เรื่องแรงบันดาลใจและปัญหา

ก่อนลงมือทำงานสร้างสรรค์ส่วนใหญ่มักเริ่มจากแรงบันดาลใจภายในของผู้สร้างสรรค์ ซึ่งแต่ละบุคคลก็มีแรงบันดาลใจแตกต่างกันไปตามพื้นฐานครอบครัวและประสบการณ์ การทำวิจัยเรื่องนิทานภาพสำหรับเด็ก ผู้วิจัยได้แรงบันดาลใจมาจากประสบการณ์ที่พบว่าในโรงเรียนต่างๆมีหนังสือนิทานสำหรับเด็กน้อย เพราะหนังสือในเมืองไทยมีราคาแพง จึงเกิดแรงบันดาลใจที่จะทำหนังสือนิทานภาพสำหรับเด็กแจกให้กับโรงเรียนยากจน ปัญหาคืองานที่สร้างสรรค์ไปไม่ได้รับการต่อยอดให้เกิดประโยชน์จริงตามเป้าหมาย

งานวิจัยสร้างสรรค์เรื่องครีวไทย ผู้วิจัยชอบสะสมของเก่า จึงเกิดแรงบันดาลใจจากความประทับใจในของเก่าพื้นถิ่นวิถีชีวิตชนบทไทยๆ ปัญหาที่เกิดขึ้นคือข้อมูลที่ได้อาจมีไม่ครบ รูปแบบของสถาปัตยกรรมแบบครีวไทยที่สมบูรณ์ตามแบบภาพในอดีตหาได้ยากขึ้น

งานวิจัยสร้างสรรค์เรื่องการสร้างสรรค์ภาพพิมพ์ด้วยวัสดุและแร่ธาตุธรรมชาติ เพราะงานภาพพิมพ์ต้องใช้สารเคมีเยอะ ทำให้เกิดปัญหาสุขภาพทั้งผู้เรียนและผู้สอน เมื่อตระหนักถึงปัญหานี้จึงเกิดแรงบันดาลใจต้องการค้นคว้าวิจัยการใช้วัสดุธรรมชาติอื่นๆมาทดแทน ปัญหาที่เกิดขึ้นคือสีธรรมชาติมีคุณสมบัติให้สีไม่จัดจ้านเหมือนสีวิทยาศาสตร์

งานวิจัยสร้างสรรค์เรื่องการสร้างรูปสุนัขจรจัดด้วยเทคนิคสื่อผสม (Mixed media Art) มีแรงบันดาลใจจากสุนัขจรจัดที่เชื่อมโยงกับปัญหาสังคม จึงสร้างรูปสุนัขขึ้นเพื่อเป็นตัวแทนสภาพสังคมและตั้งข้อสงสัยว่าผู้รับชมจะสามารถรับสารและตีความเชื่อมโยงกับปัญหาสังคมได้มากน้อยแค่ไหน ปัญหาที่เกิดขึ้นคือปัญหาด้านเทคนิคเวลาสร้างสรรค์จริง

งานวิจัยสร้างสรรค์เรื่องจินตนาการจากความต่าง ผู้วิจัยมีความประทับใจต่อธรรมชาติ มีความสุขความอบอุ่น รู้สึกถึงสายสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงกันระหว่างตัวเองกับธรรมชาติรอบๆตัว จึงเกิดแรงบันดาลใจสร้างสรรค์งานศิลปะกับพื้นที่ขึ้น และเกิดข้อสงสัยว่าเมื่อนำผลงานชุดเดียวกันไปติดตั้งในสถานที่ต่างๆกันแล้ว การตอบสนองของผู้ชมจะเหมือนหรือต่างกันอย่างไร ปัญหาที่เกิดขึ้นคือเรื่องของการติดตั้งโยกย้ายไปยังสถานที่ต่างๆ ที่ต้องมีเอกสารรับรอง ทำให้ต้องใช้เวลาในการประสานติดต่อ

**คณะกรรมการและผู้มีประสบการณ์ในการจัดทำผลงานสร้างสรรค์ด้านทัศนศิลป์เชิงงานวิจัยร่วมกันแสดง
ความคิดเห็น**

สรุปผลรอบที่ 2 เรื่องการสร้างสรรคและการออกแบบเครื่องมือวิจัย

การทำวิจัยสร้างสรรค์นิทานภาพสำหรับเด็ก ผู้วิจัยได้นำวรรณคดีเรื่องขุนช้างขุนแผนมาดัดแปลง
จินตนาการสร้างเรื่องขึ้นใหม่ เรื่องของการสร้างสรรค์จะเน้นที่การออกแบบตัวละครที่สามารถเสริมจินตนาการ
ให้กับเด็ก และเด็กสามารถนำไปวาดภาพได้

งานวิจัยสร้างสรรค์เรื่องคร่าวไทย ผู้วิจัยเน้นการเข้าไปมีส่วนร่วมกับชุมชน เพราะงานของผู้วิจัยต้อง
อาศัยข้อมูลจากพื้นที่จริง ซึ่งเมื่อได้รับการยอมรับจากชุมชนข้อมูลที่ได้จะมาจากข้อมูลของเจ้าของบ้านโดยตรง
ทำให้ได้ข้อมูลในเชิงลึกเพิ่มขึ้น

งานวิจัยสร้างสรรค์เรื่องการสร้างสรรค์ภาพพิมพ์ด้วยวัสดุและแร่ธาตุธรรมชาติ ผู้วิจัยเน้นความ
ปลอดภัยในการทำงานโดยใช้วัสดุจากธรรมชาติทั้งหมด ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้เป็นที่พึงพอใจ

งานวิจัยสร้างสรรค์เรื่องจินตนาการจากความต่าง ผู้วิจัยมีความรู้สึกว่ายังได้งานที่ไม่สมบูรณ์แบบมาก
นัก เพราะเงื่อนไขของเวลาจะต้องทำให้เสร็จภายในปีงบประมาณจึงต้องจัดการทุกอย่างให้เสร็จตาม
ระยะเวลาที่กำหนด

การออกแบบเครื่องมือวิจัยงานวิจัยสร้างสรรค์เกือบทั้งหมดออกแบบเครื่องมือวิจัยโดยใช้
แบบสอบถาม ส่วนงานวิจัยในแง่คุณภาพเชิงประวัติศาสตร์จะใช้ทฤษฎีมาจับ รวบรวมและวิเคราะห์ ซึ่งเป็น
ข้อที่แตกต่างกัน

**คณะกรรมการและผู้มีประสบการณ์ในการจัดทำผลงานสร้างสรรค์ด้านทัศนศิลป์เชิงงานวิจัยร่วมกันแสดง
ความคิดเห็น**

รอบที่ 3 การสรุปขบวนการ ขั้นตอน

งานวิจัยสร้างสรรค์เรื่องจินตนาการจากความต่าง เริ่มแรกต้องมีแรงบันดาลใจก่อน มีที่มาและ
ความสำคัญ หลังจากนั้นจะต้องมีแนวความคิด จุดมุ่งหมาย วัตถุประสงค์ และเริ่มวางแผนว่าจะสร้างสรรค์งาน
ออกมารูปแบบไหน จากนั้นก็เป็นขั้นตอนของการค้นคว้าหาข้อมูล เลือกรวบรวมวัสดุ อุปกรณ์

งานวิจัยการศึกษางานจิตรกรรมตะวันตกในคริสต์ศตวรรษที่ 19 เริ่มจากความสงสัย ต่อมาจึงค้นคว้า
หาข้อมูลในเรื่องที่สงสัย หาที่มา ความสำคัญของปัญหา หาประเด็นที่จะทำให้แตกต่างจากที่มีคนเคยทำมาแล้ว

งานวิจัยสร้างสรรค์เรื่องการสร้างสรรค์ภาพพิมพ์ด้วยวัสดุและแร่ธาตุธรรมชาติ เมื่อตั้งหัวข้อและมีประเด็นในการวิจัยตามแรงบันดาลใจแล้ว เริ่มกระบวนการวิจัยด้วยการให้นักศึกษาได้ทดลองนำวัสดุที่บ้านมาให้นักศึกษาได้เปรียบเทียบการใช้สีสังเคราะห์กับสีจากธรรมชาติ

การทำวิจัยสร้างสรรค์นิทานภาพสำหรับเด็ก ผู้วิจัยเกิดแรงบันดาลใจว่าอยากทำหนังสือสำหรับเด็กยากจน ทำเพื่อสังคม และอยากให้เด็กๆหันมาอ่านหนังสือนิทานไทยมากขึ้นกว่าหนังสือที่แปลมาจากต่างชาติ ซึ่งมีราคาแพง จึงนำรากเหง้าของความเป็นไทยมาผนวกกับสมัยใหม่ตัดแปลงจินตนาการสร้างเรื่องขึ้นมาโดยในกระบวนการสร้างสรรค์ก็ได้ลงรายละเอียดในเรื่องการออกแบบรูปลักษณ์และสีสรรของตัวละครเพื่อสร้างแรงจูงใจ และเสริมจินตนาการแก่เด็ก

งานวิจัยสร้างสรรค์เรื่องคร่าวไทย เริ่มจากแรงบันดาลใจ และเก็บข้อมูลด้วยภาพถ่าย จัดบันทึกรวบรวมรายละเอียด ร่างภาพเก็บไว้เพื่อนำมาศึกษา และคัดอีกครั้งว่าจะเลือกข้อมูลใดมาสร้างสรรค์

งานวิจัยสร้างสรรค์เรื่องการสร้างรูปสุนทรียะจัดด้วยเทคนิคสื่อผสม (Mixed media Art) เริ่มจากแรงบันดาลใจในการทำงาน ค้นคว้าหาข้อมูล นำมาร่างแบบ และทดลองทำ เมื่อนำเสนอผลงานก็มีการออกแบบเครื่องมือวิจัยคือแบบสอบถาม เพื่อพิสูจน์ข้อสงสัย

งานวิจัยดิน เริ่มจากดินที่ซื้อมีราคาแพง และนักเรียนทุกๆรุ่นที่สอนจะมีคำถามว่า ทำไมเราไม่ทำดินเอง จึงเกิดแรงบันดาลใจขึ้นมาและเริ่มกระบวนการสำรวจดินในสุพรรณบุรี ลงพื้นที่หาข้อมูล สำรวจในแต่ละอำเภอ จนพบดินที่สามารถปั้นขึ้นรูปได้ มีสีสรร คุณภาพดีจากอำเภอศรีประจันต์จึงเริ่มกระบวนการทดลองต่อเนื่องขึ้นมา

คณะทำงานและผู้มีประสบการณ์ในการจัดทำผลงานสร้างสรรค์ด้านทัศนศิลป์เชิงงานวิจัยร่วมกันแสดงความคิดเห็น

รอบที่ 4 การวิเคราะห์ สังเคราะห์

คำที่เป็นปัญหาในการวิจัยที่ต้องทำความเข้าใจคือ เราจะใช้กระบวนการวิเคราะห์ และสังเคราะห์ตอนไหนแรงบันดาลใจคืออะไรแรงบันดาลใจคือความรู้สึกลึกซึ้งอย่างแรงกล้าที่เรามีต่อคนสัตว์สิ่งของ สิ่งแวดล้อมหรือความคิดนามธรรมแล้วทำให้เราเกิดความคิดสร้างสรรค์เชิงทัศนศิลป์ เมื่อมีแรงบันดาลใจ ที่จะทำงานสร้างสรรค์ จึงใช้กระบวนการสังเคราะห์ความคิด ออกมาเป็นแนวความคิด จากนั้นหาข้อมูลสนับสนุนสังเคราะห์ทางกายภาพเพื่อกำหนดวิธีการสื่อสารผลงาน และเนื้อหาภายใน

ความแตกต่างของคำว่าวิเคราะห์และสังเคราะห์ การวิเคราะห์หมายถึง การแยกแยะทางความคิด เพื่อให้เห็นองค์ประกอบหรือแยกแยะเพื่อให้เห็นความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ ว่ามีเนื้อหาอย่างไร สื่ออะไร ส่วนการสังเคราะห์ หมายถึงกระบวนการหรือผลของการนำเอาปัจจัยสองอย่างหรือมากกว่าที่แยกกันมารวมกันเข้าและก่อให้เกิดสิ่งใหม่ ความรู้ใหม่ เป็นเครื่องมือทางความคิด หรือทฤษฎี การวิจัยจึงเป็นการค้นหาสิ่งที่ตัวเองและคนอื่นไม่รู้้อย่างมีระเบียบและหลักการคำถามของงานวิจัยมักจะเริ่มต้นด้วย why และ how ไม่ใช่ what

สรุปผลการจัดการความรู้ การทำผลงานสร้างสรรค์ด้านทัศนศิลป์เชิงงานวิจัย

การจัดทำผลงานสร้างสรรค์ด้านทัศนศิลป์เชิงงานวิจัยนับว่าเป็นกระบวนการสำคัญกระบวนการหนึ่งของการเรียนการสอนและจัดเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิรูปการศึกษาเลยทีเดียว การขับเคลื่อนสนับสนุนคณาจารย์ผู้ทำวิจัยและงานสร้างสรรค์ จะเป็นการพัฒนาศักยภาพของคณาจารย์ให้เพิ่มสูงขึ้น และสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้จากงานวิจัยมาปรับประยุกต์การเรียนการสอนในชั้นเรียนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น และสิ่งสำคัญที่สุดคือ กระบวนการนำเสนอองค์ความรู้ในแต่ละหัวข้อของผู้ทำวิจัยควรได้รับการต่อยอดเผยแพร่ในวงกว้างต่อไป เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด และจากการพูดคุยแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นของคณะทำงานและผู้มีประสบการณ์ในการทำผลงานสร้างสรรค์ด้านทัศนศิลป์เชิงงานวิจัยพบว่า ผู้ทำวิจัยงานสร้างสรรค์ทุกท่านแม้จะมีรายละเอียดของกรอบหัวข้อที่แตกต่าง แต่มีโครงสร้างในการทำงานที่คล้ายคลึงกัน ดังอาจสรุปได้ดังนี้

1. การสร้างสรรค์เกิดจากแรงบันดาลใจหรือข้อสงสัยในบางสิ่งบางอย่าง
2. เกิดการตั้งคำถาม
3. ค้นคว้าหาข้อมูล
4. กำหนดแนวความคิดและขอบเขตในการทำงาน
5. ดำเนินการวิจัยสร้างสรรค์ตามกรอบวิธีการที่ต้องการนำเสนอ
6. วิเคราะห์ผลงานและแก้ไขปัญหา
7. สร้างเครื่องมือในการวิจัยเพื่อพิสูจน์ข้อสงสัย
8. สรุป และประเมินผล

ข้อเสนอแนะ

ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปแล้วว่า งานวิจัยสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่จำเป็นและมีความสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของครูผู้สอนศิลปะ แต่ยังมีผู้สอนอีกจำนวนหนึ่งที่ยังจะไม่ใคร่เข้าใจกระบวนการและลำดับขั้นตอนในการวิจัยสร้างสรรค์ ทางคณะผู้จัดทำการจัดการความรู้ (KM) จึงได้เลือกหัวข้อ **การทำผลงานสร้างสรรค์ด้านทัศนศิลป์เชิงงานวิจัย** เพื่อเป็นการรวบรวมองค์ความรู้จากผู้มีประสบการณ์ให้เป็นระเบียบ อันจะยังประโยชน์ให้แก่บุคลากรท่านอื่นๆที่จะได้นำเทคนิควิธีการเหล่านี้ไปใช้ในการทำงานต่อไป

จากการรวบรวมข้อมูลของอาจารย์ผู้จัดทำผลงานสร้างสรรค์ด้านทัศนศิลป์เชิงงานวิจัยทั้งหมดของวิทยาลัยช่างศิลปสุพรรณบุรี ที่ได้ทำงานวิจัยสร้างสรรค์ออกมานั้นอาจจะยังมีข้อขาดตกบกพร่อง มีปัญหาในรายละเอียดต่างๆ และงานวิจัยสร้างสรรค์ที่ได้ทำมายังไม่ใช่ผลงานที่สมบูรณ์แบบ แต่ประสบการณ์ของผู้สร้างสรรค์ และการเชิญวิทยากรผู้มีความรู้จัดเจนมารวบรวมองค์ความรู้เข้าด้วยกันในครั้งนี้ น่าจะยังประโยชน์ให้แก่ผู้สนใจอยู่บ้าง

และเพื่อให้งานวิจัยสร้างสรรค์ดำเนินไปได้อย่างราบรื่นโดยไม่เกิดข้อผิดพลาดอันจะเป็นผลเสียหายต่อ งานวิจัยผู้วิจัยจำเป็นต้องมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยไปตามลำดับขั้นของการวิจัยอย่างเป็นระเบียบตามที่ ในรายงานชิ้นนี้ได้ให้ข้อมูลที่ได้จากการจัดการความรู้ (KM) ไว้เมื่อผู้วิจัยได้ดำเนินการจบสิ้นกระบวนการ ทั้งหมดแล้วที่ลืมไม่ได้คือการประมวลผล สรุปทบทวนเพื่อนำสิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไขมาพัฒนาให้ดีขึ้นในการทำ วิจัยครั้งต่อไปการทำวิจัยสร้างสรรค์อยู่เป็นประจำนั้นจะช่วยให้ครูผู้สอนมีวิธีการทำงานที่เป็นระบบมากขึ้น มองเห็นภาพรวมของงานไปจนถึงแผนการปรับปรุงพัฒนาเนื้อหา หรือรูปแบบวิธีการสอนอย่างองค์รวมมีการ ตัดสินใจที่มีคุณภาพเพราะจะมองเห็นทางเลือกต่างๆได้ชัดเจนกว้างขวางและลึกซึ้งขึ้นผลจากการทำวิจัย สร้างสรรค์สม่ำเสมอจะช่วยเสริมสร้างให้ครูผู้สอนศิลปะได้พัฒนาศักยภาพตนเอง และผลสำเร็จในการวิจัย สร้างสรรค์จะนำมาซึ่งความรู้และความสุข ไปจนถึงประสิทธิภาพที่สูงขึ้นในการปฏิบัติงานการจัดการเรียนการ สอน อันจะส่งผลต่อผู้เรียนโดยตรงต่อไป

.....

ภาคผนวก

1. บทสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้ของคณะทำงานและผู้มีประสบการณ์การจัดทำผลงานสร้างสรรค์ด้านทัศนศิลป์เชิงงานวิจัย
2. รูปภาพ

หัวข้อ การจัดทำผลงานสร้างสรรค์ด้านทัศนศิลป์เชิงงานวิจัย

ถอดคำสัมภาษณ์การแลกเปลี่ยนความรู้ รอบที่ 1

อาจารย์พิเศษ ขอเริ่มที่แรงบันดาลใจก่อน

อาจารย์ภาณุจนา ที่ทำมันเป็นวิจัยเกี่ยวกับทำหนังสือภาพสำหรับเด็ก โดยที่เอานิทานพื้นบ้านของจังหวัดสุพรรณก็คือเรื่องของขุนช้างขุนแผน ตัวละครมาทำร่วมกับจินตนาการของเราสร้างเรื่องขึ้นมาใหม่ แล้วก็เอาเรื่องขุนช้างขุนแผนมาต่อยอดให้เป็นตอนของเราพิเศษขึ้นมา แรงบันดาลใจก็จากนิทานพื้นบ้านของจังหวัดสุพรรณบุรี ขุนช้างขุนแผนฝรั่งเอาไปแปลดัดใกล้เคียงกับแฮรี่ พอร์ตเตอร์ ฝรั่งชอบมากเพราะเป็นนิทานในประวัติศาสตร์และก็เป็นนิทานที่สำคัญที่สุดในจังหวัดเรา ก็ได้เอามาแล้วสรุปเป็นเรื่อง ทำทั้งภาพประกอบ 1 เล่ม แล้วก็ทำวิจัยอีก 1 เล่ม เพราะฉะนั้นใช้เวลาพอสมควร เพราะว่าเนื้อเรื่องกว่าจะจบลงก็คิดเรื่องไปประมาณ 20 เรื่อง แล้วเลือกมาเรื่องหนึ่ง แล้วก็ทำภาพประกอบขึ้นมาอีก

ปัญหาของเราก็คือเราคิดเรื่องไม่ค่อยตรงใจ มันเลยทำให้งานของเราล่าช้า แล้วก็ในการเขียนหนังสือที่เป็นวิจัยไม่นาน ปัญหาก็คือการทำข้อมูลอะไรพวกนั้นมันช้า แต่สุดท้ายก็ทำออกมาเป็นที่พอใจ แต่ปัญหาก็คือทำออกมาแล้วไว้บนหิ้งคือสถาบันเอาไปแล้วไม่มีการสานต่อ เพราะฉะนั้นการทำหนังสือภาพสำหรับเด็กขึ้นมาก็ได้แค่งานวิจัยเล่มเดียว ผลประโยชน์ที่จะได้รับกับเด็กหรือชุมชนที่จะเอาหนังสือเราไปสอนเด็กไม่ได้อะไร ซึ่งเราจะขอแค่การพิมพ์ ค่าพิมพ์เท่านั้นไม่กี่บาทซึ่งงบประมาณนี้น่าจะทำได้ แล้วพอเราทำงานเสร็จแล้ว เอามาเก็บไว้เฉยๆ ก็ได้แค่งานวิจัยตอบตัวชีวิตไม่ได้ไปถึงกับคนที่เราต้องการให้ถึง เพราะเราใช้มันสมองในการคิดเรื่องให้กับเด็กแล้วแต่มันไม่ได้ใช้ประโยชน์อะไร ก็คือให้ทำก็ได้

อาจารย์วิทยา ของผมก็เรื่องเดิมๆ หากินกับเรื่องพื้นถิ่นก็เอาสุพรรณบุรีนี้แหละ

อาจารย์พิเศษ หัวข้อประมาณไหน

อาจารย์วิทยา ก็ครัวไทย อย่างน้อยเราก็อนุรักษ์ของเก่าอยู่ ชอบอะไรที่เป็นพื้นถิ่นชนบทอยู่ ด้วยประสบการณ์ที่เคยเรียนมาก็ช่วยได้เยอะในการที่เราจะค้นหาเทคนิคใหม่ๆ แล้วก็ลองดูเรื่องอาจจะเพิ่มเรื่องแนวความคิดเข้ามาที่จะแตกต่างจากงานวิจัยชิ้นอื่นๆ ที่ทำมา แล้วก็แทรกเรื่องแนวความคิดเข้าไปเท่านั้นเองว่ามุมมองในการมองของภาพที่มันกระชับมากขึ้น เราจะไม่มองภาพรวมๆ อาจจะลดเรื่องบรรยากาศของสี แสง ลงไป ดูความหมายของวัตถุแต่ละชิ้นที่อยู่ในครัวว่า ในชิ้นๆหนึ่งมีความหมายแตกต่างกันอย่างไรระหว่างชิ้นต่อชิ้น หรือว่าในหนึ่งชิ้นมีความหมายอะไรบ้างในการที่เราจะเอามาใช้เป็นสื่ออะไรพวกนี้

ส่วนเรื่องรูปแบบต่างๆไปก็คือ มันต้องเกิดจากความประทับใจก่อน ประทับใจว่าทำไมเราถึงอยากเขียนตัวนี้ ทำไม่ถึงชอบแบบนี้ มันต้องเกิดจากความชอบของแต่ละคนก่อน ต่อไปก็คือเนื้อหาที่เราต้องการ ก็คือเราต้องการแสดงอะไรออกในส่วนนี้ที่เราจะทำงานวิจัยครั้งนี้ ในพวกแนวความคิด หรือว่ารวมๆ เป็นประเด็นสำคัญอยากให้เห็น

ต่อไปก็เรื่องเทคนิค เทคนิคก็มีหลายอย่าง อย่างที่ผมเคยทำก็มีสีฝุ่นผสมกาวน้ำ อันนี้มาครั้งปัจจุบันนี้ผมจะเปลี่ยนเป็นสีอะคริลิกดู จะลองดูว่าระหว่างเทคนิคสองตัวนี้มีความแตกต่างกันอย่างไร อาจจะเป็นงานวิจัยอีกแบบ

หนึ่งก็ได้ในเรื่องของเทคนิค จากนั้นก็ค่อยมาเขียนหนังสือ พอเราประมวลภาพออกมาเสร็จก็ค่อยมารายยาวอีกทีว่าสิ่งที่เราเก็บรวบรวมข้อมูลมาทั้งหมดมันมีอะไรบ้างแล้วค่อยมารายยาวอีกที

ปัญหาในการทำงานแต่ละครั้งในการทำวิจัย ส่วนใหญ่ก็เรื่องข้อมูลที่ได้มามากกว่า ข้อมูลที่ได้มาบางที่ไ้สั่งที่เราต้องการมันค่อนข้างจะน้อย หมายถึงรูปแบบของครีว รูปแบบของสถาปัตยกรรมที่มันปัจจุบันก็หาน้อยลง จะเจออะไรที่มันแบบตรงใจยาก คือเห็นว่ามันสวยในความรู้สึกของผมประทับใจเห็นแล้วอยากเขียน ตรงนี้มันค่อนข้างหาไม่ค่อยเจอแล้ว ส่วนใหญ่ก็เวลาเราเห็นก็เฉยๆ คือมันสวยจริงแต่มันยังไม่อยากเอามาทำงาน ผมก็เลยใช้ของเก่าที่ผมเคยได้ประสบการณ์ที่ครีวพวกชุดเดิมา ก็ยังคงใช้อยู่วนไปวนมาคือมันสวยจริง ผมก็เลยยังใช้อยู่ประจำ ปัญหาที่คือส่วนนี้ข้อมูลที่ได้มา หาไม่ค่อยมีแล้ว

อาจารย์พิเศษ ประมาณนี้ก่อนครบรอบแรก อาจารย์สุนันทาครับ

อาจารย์สุนันทา ไม่ใช่งานสร้างสรรค์นะ แต่เป็นแนวความรู้มากกว่า

อาจารย์พิเศษ ก็อยากรับทราบก่อนแล้วกันนะฮะ ในช่วงต้นว่าแต่ละคนเป็นอย่างไร แล้วก็ในเรื่องของการกรอง ก็คงต้องมารองกันอีกทีหนึ่ง

อาจารย์สุนันทา หัวข้อที่ทำคือเรื่อง การศึกษางานจิตรกรรมตะวันตกในคริสต์ศตวรรษที่ 19 ในตอนแรกไม่ได้ทำเรื่องนี้ แต่กรรมการบอกว่ามันกว้างไป เค้ายกมาให้ทำเรื่องนี้ แต่พอทำไปมันกว้างมาก พอได้หัวข้อแล้วก็มากำหนดลัทธิ คือดูว่าในคริสต์ศตวรรษที่ 19 มีแนวคิดหรือลัทธิอะไรบ้าง เสร็จแล้วก็เราก้รวบรวมก่อน แล้วก็มาใช้เครื่องมือเพราะกรรมการบอกว่าควรมีเครื่องมือในงานวิจัย เราก้มาใช้ทฤษฎี ทฤษฎีก็คือแนวคิดของลัทธิขึ้นมาจ้บว่าผลงานของศิลปินคนไหน ภาพไหนตรงกับแนวคิดนี้ แล้วก็ใช้ทฤษฎีของนักวิชาการแต่ละคน อย่างของงานนี้เราแบ่งเป็น 2 ช่วง คือครั้งแรกของคริสต์ศตวรรษที่ 19 และครึ่งหลัง เพราะว่ามันมีการเปลี่ยนแปลงที่เห็นชัด

ครึ่งแรกออกเป็นแนวอะเคเดมิควิชาการ ครึ่งสองจะเป็นศิลปะก้าวหน้า แล้วก็เอามาวิเคราะห์เปรียบเทียบกัน สองกลุ่มนี้ว่ามีความเหมือนคือได้อิทธิพลซึ่งกันและกัน แล้วก็วิเคราะห์ถึงความแตกต่าง ก็สรุปแนวทางของศิลปะในคริสต์ศตวรรษที่ 19 ในจิตรกรรมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร

อาจารย์พิเศษ ประมาณนี้นะฮะ รอบแรก เชิญอาจารย์ปติมา

อาจารย์ปติมา ตัวเองคิดว่าถ้าจะทำงานศิลปะน่าพูดถึงเรื่องอัตตา ก็เลยอยากให้เป็นศิลปะที่เป็นแนวอัตลักษณ์ ซึ่งเวลาเราเรียนศิลปะไทยหรือศิลปะสากลเราก็ใช้แพตเทิร์นเดิม เราเรียนมากับครูคนไหนเราก็จะสอนเด็กแบบนั้นซึ่งเราอาจจะขาดการบูรณาการ เราก้เลยคิดขึ้นมาว่าเราเรียนการจัดการวัฒนธรรมมา เราจะทำอย่างไรถึงจะช่วยให้มันเกิดอัตตาลักษณ์ขึ้นได้ ก็เลยทำขึ้นมาเพื่อเสนอเป็นแนวทาง เรื่องของการพัฒนาเครื่องปั้นดินเผา ซึ่งเราได้เข้าเรียนกับอาจารย์ที่เป็นที่ปรึกษา thesis ก็ทำต่อยอดมา ก็เลยคิดว่าลายลักษณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นในห้องถิ่นสามารถนำมาใช้บูรณาการกับศิลปะได้หมดทุกแขนงทัศนศิลป์ อาจจะใช้ wood cut อาจจะใช้ในวาดเส้น ใช้ในเครื่องปั้นดินเผา ใช้ในกราฟฟิกส์ ใช้ในจิตรกรรมก็ได้ ก็เลยทำขึ้นมาเป็นตัวแรกที่เป็นเครื่องถ้วยก็ทำกับชุมชน ทฤษฎีคือมีส่วนร่วม มีชุมชน มีช่าง แล้วก็มีการเรียนนักศึกษาเข้าร่วม แล้วก็มีการวิชาการ ก็ได้งานขึ้นมา คิดว่าน่าจะได้รูปแบบที่เป็นอัตตาลักษณ์ที่ไม่ซ้ำแบบใคร แล้วก็เวลาเราจัดเอ๊กซิชั่นจะเข้าใจ ทุกคนจะภูมิใจ

อาจารย์พิเศษ รอบแรกนะครับ เชิญอาจารย์สุชาดา

อาจารย์สุชาดา เป็นเรื่องเกี่ยวกับการสร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์ด้วยวัสดุและแร่ธาตุธรรมชาติ ที่มาก็คือการสอนภาพพิมพ์ การเรียนจะมีการใช้เคมีเยอะแล้วก็ทุกอาทิตย์ ทุกเดือนผ่านไปสุขภาพก็เริ่มไม่ดีทั้งอาจารย์และเด็ก ก็เลยมีการทดลองใช้หัววัสดุในธรรมชาติมาใช้ เช่น ดิน ก้อนหิน ถ่าน เริ่มแรกนี่จะใช้เครื่องสำอางก่อน เช่นผงฝุ่นอายแชโดว์ แล้วก็ลิปสติก ก็คือทดลองทำเองก่อน เอามาพิมพ์ในเทคนิคภาพพิมพ์วัสดุโคโตกราฟ อัดพิมพ์ลงไปแล้วเข้าแทน พอพิมพ์ออกมาผลคือกระดาษนี้สีไม่ค่อยติด เป็นเพราะว่าสีมาจากธรรมชาติเลยไม่ค่อยติด เลยเปลี่ยนวัสดุมาเป็นผ้า พอลงมาบนผ้านี้ สีจะติดโดยการแบบเข้าแทนแล้วจะติดได้ทนนานมากกว่า แล้วก็พอผ่านการทดสอบแล้วก็ลองให้นักเรียนใช้ แล้วก็ปริญญาตรีลองใช้สี แล้วก็ลองผลิตสีเอง เด็กก็สามารถทำได้ แล้วก็ทดสอบความพึงพอใจจากแบบสอบถาม เด็กพอใจในการที่ใช้สีนี้ เพราะว่าเวลาล้างมือมันไม่ต้องใช้สารเคมี เพราะว่าเราใช้วาสลินแทนผสมกับฝุ่นสีแทนสารเคมี การล้างมือจากการที่ใช้ น้ำมันสนก็เปลี่ยนเป็นใช้น้ำมันพืช เด็กก็มีความพึงพอใจได้ว่าข้อเสียก็มีสีไม่สดเหมือนสีวิทยาศาสตร์ ก็ต้องพัฒนาต่อไปโดยการหาสีในพืชในแร่ธาตุต่างๆ เพิ่มขึ้น แค่นี้ค่ะ

อาจารย์พิเศษ ครับรอบแรก ส่วนของผมหัวข้อก็คือการสร้างรูปสุนัขจรจัดด้วยเทคนิคสื่อผสม คือก็มีแรงบันดาลใจอยู่แล้วเพราะว่าแต่ละคนไม่ว่าจะทำเป็นเอกสารหรือว่าศิลปะ ในขั้นต้นทุกคนต้องมีแรงบันดาลใจที่มีอยู่ภายในของเรา ส่วนของผมนี่มีแรงบันดาลใจเกี่ยวกับในเรื่องของสังคมซึ่งสืบเนื่องมาตลอด ก็ทำให้หลักวิถีชีวิตนี้ตลอดในการมอง ทั้งนี้ในงานผมนี่ก็ตั้งคำถามในเรื่องของวิจัยว่าจริงๆแล้วผมทำเรื่องหมาก็จริง แต่ว่าลึกๆกว่านั้นผมก็คิดว่าผมกำลังทำเรื่องของสิ่งที่สะท้อนสังคมซึ่งเป็นสังคมที่มนุษย์อยู่แต่ผ่านตัวสื่อที่ใช้ในลักษณะของสุนัขจรจัดนะครับ เพราะฉะนั้นในงานผมก็จะมีคำถามอยู่ว่า สิ่งที่คุณผู้ชมสามารถตีความได้ไหมถึงส่วนที่เป็นระดับที่สอง ส่วนเรื่องของสังคม ด้านแรกนี่ก็คือ 1. น่าจะเห็นในเรื่องของรูปแบบ เรื่องของชีวิตสุนัข ระดับที่สองก็คือให้เห็นถึงสังคมที่เป็นอยู่ในสังคมนี้ ก็เลยต้องออกแบบเครื่องมือสอบถามตัวนี้ เพราะว่าที่ทำงานมาส่วนใหญ่เราก็จะเพียงแต่ว่าแสดงงานแล้วก็ไม่ได้ถามถึงความคิดเห็นของคนที่มาชม คราวนี้ก็เลยตั้งเครื่องมือขึ้นมา ก็มีในเรื่องของขบวนการผ่านโดยที่มีผู้ดู 3 ท่าน นะครับเป็นผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน อันที่กำหนดไว้ ก็จะมีอาจารย์วิโชค อาจารย์ม้า แล้วก็เตยงาม ก็จะมีคนสามคนนี้มาดูเครื่องมือของเรา เครื่องมือของเราก็จะเป็นในส่วนที่เป็นคำถามนะครับเพื่อที่จะได้รู้ถึงเป้าหมายว่าสิ่งที่เค้าเข้าถึงงานเนี่ยเข้าได้ถึงระดับหนึ่งหรือระดับสอง อันนี้ก็ก็เป็นส่วนที่เป็นเอกสารด้านงานวิจัย ส่วนในเรื่องของการทำงานก็จะเป็นในเรื่องของการสร้างสรรค์โดยใช้เทคนิคสื่อผสมซึ่งมีความหลากหลาย เขียนทั้งบนผ้าซีรัวร์ เขียนบนกระดาษที่ทิ้งแล้ว เขียนบนกล่อง เขียนลงบนแผ่นไม้ ก็มีหลายส่วนนะครับ ส่วนนี้ก็คงเป็นส่วนที่รอบแรกที่จะพูดคุย ประมาณนี้ก่อนครับ

อาจารย์กานต์ชลิ กรณีที่ได้ทุนสนับสนุนในปี 54 ก็ตั้งชื่อเรื่องไว้ว่าจินตนาการจากความต่างของสภาพแวดล้อม เพราะว่าเกิดข้อสงสัยมันก็เป็นเหมือนความสำคัญและก็ประเด็นปัญหานี้ว่า สงสัยว่าเวลาเราทำงานที่มาจากแรงบันดาลใจหรือแนวคิดตัวเอง และพอนำเสนอให้คนดูเนี่ยเค้าจะรู้สึกอย่างไร เค้าจะรู้สึกอย่างไร ก็ตั้งประเด็นไว้ว่าการสร้างงานก็คือนำประสบการณ์ของตัวเองที่ประทับใจต่อธรรมชาติแวดล้อมที่ได้เอาตัวเองเข้าไปอยู่ในนั้นแล้วมันเหมือนกับเราได้เข้าไปอยู่ในช่วงเวลาที่เป็นส่วนตัวเหมือนกับไม่ต้องมีใครมาเกี่ยวข้องกับเรา ก็ทำให้เกิด

จินตนาการว่ามันมีเรื่องของความสุข ความอบอุ่นอยู่ แล้วก็เรื่องสายสัมพันธ์ที่เกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงกัน จากการที่ได้ค้นคว้าหาข้อมูลแล้วก็มีเรื่องของเอกสารที่เกี่ยวข้องทางด้านศิลปะและศิลปะที่เกี่ยวข้องว่าเป็นเรื่องของงานนำวัสดุมาใช้ แล้วก็การนำเสนอผลงาน อันนี้ก็เป็นส่วนหนึ่งที่ต้องการจะทดลองทำด้วย จึงมีเรื่องของงานสเก็ตงานก่อน แล้วจึงมาสร้างสรรค์ผลงานขึ้นมา โดยที่มีเรื่องของงานเลือกสรรวัสดุที่มีความหมาย ที่เป็นเรื่องของสายสัมพันธ์ พวกเส้นใยมีความโปร่งบางเบาใส แล้วก็นำไปติดตั้งนำเสนอที่เป็นลักษณะให้ผู้ชมเข้าไปเกี่ยวข้อง ก็คือมีปฏิสัมพันธ์กับผลงาน คือกำหนดพื้นที่ไว้ด้วยเพราะสงสัยว่าถ้าผลงานในชุดเดียวกันถ้าเอาไปติดตั้งในพื้นที่ต่างๆกันจะเป็นอย่างไร เช่น ไปติดตั้งที่เป็นธรรมชาติแวดล้อมล้วนๆ 100% แล้วก็ธรรมชาติด้วยมีสถาปัตยกรรมด้วย หรือว่าธรรมชาติที่เป็นชนบทจริงๆ แล้วก็ก็เป็นกลุ่มคนที่มาทั้งเรียนศิลปะด้วย แล้วก็ก็เป็นชาวบ้านจริงๆ ที่ไม่ได้เรียนศิลปะมาเลย

ตอนเอาไปติดตั้งเราก็จะมีเครื่องมือในการสอบถาม แต่เราก็ไม่แน่ใจว่าเป็นเรื่องของงานวิจัยหรือเปล่า ก็คือมีแบบสอบถามผ่านการพิจารณาคือให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณา 3 คน มีอาจารย์ธงชัย รักปทุม อาจารย์พิเชษฐ ศุภนิมิต และก็มีอาจารย์สมศักดิ์ เขาวธาดาทพงศ์ ก็พอประเมินเสร็จโอเคว่าเครื่องมือนี้เอาไปใช้งานได้จริงก็นำไปใช้ ทีนี้พอเสร็จแล้วนี่คนที่มาชมงานในแต่ละพื้นที่ ซึ่งน่าแปลกมากพอเราเอาแบบสอบถามขึ้นมาซึ่งเราจะถามเรื่องของความงามในตัวเอง วัสดุที่ทำให้รู้สึก ความรู้สึก อารมณ์ แล้วก็จินตนาการจากผลงานและสภาพแวดล้อมที่มีอยู่ว่ารู้สึกอย่างไร ผลสรุปไม่ว่าจะผู้ที่เรียนศิลปะหรือไม่เรียนศิลปะ คำก็มีจินตนาการที่ไม่ต่างกัน ก็คือเห็นถึงเรื่องของธรรมชาติ ก็คือเราก็ประสบความสำเร็จแล้วว่าในสิ่งที่เราต้องการนำเสนอคำจินตนาการคล้ายกันกับเราไหม ดังนั้นก็เหมือนกับว่ามีบทสรุปหนึ่งที่ยังไม่ได้เขียนเข้าไปในเอกสาร กลับกลายเป็นว่าคนที่เรียนศิลปะหรือไม่เรียนศิลปะยังไงคำก็มีความงาม เห็นถึงความงามแล้วก็จินตนาการ แล้วก็ความคิดความรู้สึกของคำคล้ายคลึงกันกับคนที่เรียนศิลปะเช่นกัน ก็คือมองเห็นธรรมชาติแล้วก็คือมันเป็นประสบการณ์ของแต่ละคน มองเห็นธรรมชาติที่เป็นเรื่องของงานฟังพาอาศัย แล้วก็มีการเล่าเพื่อการมีชีวิตอยู่รอดผสมกันไป มันก็จะทำให้เข้าใจเรื่องของความสมดุลที่ต้องอยู่ด้วยกัน

แต่ก็มีข้อเสนอแนะในบทที่ 5 ในแบบสอบถามคำก็บอกว่าถ้านำไปติดตั้งในพื้นที่ต่างจากนี้อีก อย่างเช่นไปติดตั้งที่ทะเล ไปติดตั้งที่ป่าดงดิบ อาจจะได้รับความรู้สึกต่างไปอีก

ถอดคำสัมภาษณ์การแลกเปลี่ยนความรู้ รอบที่ 2

อาจารย์พิเศษ รอบที่ 2 เนี่ยก็แต่ละคนลืมนะอะไรไปหรือเปล่า ก็เก็บตกในสิ่งที่เรายังไม่ได้พูดถึงก็ได้ หรือว่าจะมีข้อเสนอแนะใหม่ๆ หรือว่าจะมีสิ่งอะไรที่น่าสนใจเพื่อที่จะอยู่ในรอบ 2 ก็ในทัศนะของผมนี่อยากให้อาจารย์วิทยา กับ อาจารย์กาญจนา พูดในเรื่องของการสร้างสรรค์เพราะประเด็นนี้เราไม่ได้ทำในเชิงวิจัย ส่วนอาจารย์ปติมา กับ อาจารย์สุนันทา ก็อยากจะให้พูดถึงเรื่องมีวิจัยเพิ่มเติมกว่านี้อีกหน่อย ให้อุทิศตัวนั้นะครับการทำงานการสร้างสรรค์ด้านทัศนศิลป์เชิงงานวิจัย ซึ่งอาจารย์วิทยา อาจารย์กาญจนาเป็นเชิงสร้างสรรค์ ส่วนอาจารย์ปติมา กับอาจารย์สุนันทาน่าจะหนักไปทางการออกแบบเครื่องมือ

อาจารย์กาญจนา เมื่อรอบแรกก็พูดเรื่องปัญหาทำไมถึงได้สร้างหนังสือภาพสำหรับเด็กขึ้นมา ปัญหาที่จะสร้างหนังสือภาพสำหรับเด็กนี้ ที่มันจะมีคุณภาพในประเทศไทยมันมีน้อยแล้วก็ราคาแพง ทำให้ผู้ประกอบการที่จะซื้อมาให้เด็กอ่านมันก็น้อย แล้วก็ตามโรงเรียนต่างๆที่เคยไปสำรวจดู ก็ไม่ค่อยมี มีบางเล่มก็เป็นหนังสือแปลมาจากฝรั่ง จากญี่ปุ่นบ้างเอามาแปลให้เด็ก แล้วก็ซื้อมาในงบที่แพง ก็เลยเป็นแรงบันดาลใจว่าอยากทำหนังสือภาพให้กับโรงเรียนที่เค้าไม่ค่อยมีเงิน แล้วก็คือแจกไปเลย แล้วก็ไปเอาเนื้อหาของท้องถิ่นมาด้วย จะได้เป็นรากเหง้า แล้วก็ก็เป็นวัฒนธรรมไทยเพื่อจะให้ของไทยได้ออกสู่สากลได้ ไม่อยากให้เอาเรื่องแปลของต่างประเทศมามากนัก

แล้วก็เรื่องของการสร้างสรรค์ก็จะมีเรื่องของการออกแบบตัวการ์ตูน ตัวละคร ที่สามารถเสริมสร้างจินตนาการให้กับเด็ก หรือเด็กสามารถเอาไปวาดรูปต่อได้ ในการทำเราไม่ได้เอาไปทดลองว่าเด็กชอบอันนี้หรือเปล่าเพราะจะทำให้เป็นขั้นแรกเท่านั้น ถ้าขั้นที่สองเป็นรูปเล่มออกมาแล้วก็จะนำไปวิเคราะห์อีกครั้งหนึ่ง แต่อันนี้เป็นการศึกษาแค่ครั้งแรก ครั้งที่สองที่มีการทำหนังสือเสร็จแล้วไปวิเคราะห์กับเด็กว่าสี่แบบนี้ ตัวละครตัวนี้ใช้สีแดง เด็กจะชอบไหม กับสีน้ำเงินอันไหนชอบมากกว่ากัน ก็จะทำให้เป็นเรื่องของการวิจัยที่มีกลุ่มคนเป้าหมายมาวิจัยร่วมกับเรา

แต่อันแรกที่ทำเป็นงานวิจัยของตัวเองคือทำขึ้นมา แล้วก็คู่มือที่ทำก็เป็นเสต็ปบายเสต็ป คือตอนนั้นก็นำไปเสนอผู้ใหญ่ได้เสนอแนะมาว่าอยากให้โรงเรียนอนุบาลเอางานวิจัยเราไปแล้ว ครูโรงเรียนอนุบาลเปิดงานวิจัยเราแล้ว ให้เด็กสามารถทำหนังสือเป็นเล่มขึ้นมาได้ เพราะฉะนั้นในการทำครั้งนี้ก็คือทำเสต็ปบายเสต็ปไป ก็คือทำควบคู่กันไปกับงานสร้างสรรค์ ก็คืองานวิจัยก็มีแค่นี้ที่ทำเป็น 5 บท แต่เป็นการทำวิจัยที่ค่อนข้างจะละเอียด ชั้นตอนที่ 1 มีอะไรบ้าง เขียนอย่างละเอียด แค่นี้ค่ะ

อาจารย์วิทยา ผมขอพูดเรื่องของการมีส่วนร่วมของชุมชนก่อนละกัน อย่างน้อยเราใช้ชีวิตอยู่รับราชการอยู่แถวนี้ บางทีก็ต้องดูสภาพแวดล้อมว่ามีอะไรน่าสนใจรอบๆวิทยาลัยบ้าง บางทีข้อมูลส่วนใหญ่ก็นำมาจากเด็กนักเรียนที่อยู่ในละแวกแถวนั้น บางทีก็บอกมา มีตรงนู้นตรงนี้ ตรงไหนดีบ้าง ก็จะถามเด็กก็จะบอกข้อมูลมา ส่วนใหญ่ก็จะเป็นเด็กในสุพรรณนี่แหละ ก็จะไปดู บางทีไปดูก็ไม่ค่อยชอบ บางทีดูก็ชอบ การที่เราได้เข้าไปเห็นชุมชนในตรงนั้น เราก็ได้เข้าไปพูดคุยกับผู้หลักผู้ใหญ่เจ้าของพื้นที่ แล้วก็เจ้าของเค้ามีข้อมูลตรงนี้อยู่ เราก็ได้ความรู้นอกจกที่เราจะได้เขียนเกี่ยวกับครัวไทยหรือของเก่า เราก็ได้ความรู้ว่าประวัติความเป็นมา

ของบ้านหลังนี้เป็นอย่างไร เราก็ได้ความรู้เพิ่มเติม อย่างน้อยทางที่เป็นเจ้าของบ้านก็ให้การต้อนรับเป็นอย่างดี เพราะเค้าเห็นเราว่าเอาไปเขียนรูป ไม่ใช่มาถ่ายรูปเล่นๆ แล้วก็จบแล้วก็จบไป เราก็ยังไปวนเวียนไปหาเค้า ก็ไม่ได้ไปมือเปล่าซื้อของไปฝากเค้า ก็คือว่าเป็นการแสดงสัมพันธ์ภาพที่ดี เพราะเราอาศัยข้อมูลจากเค้าเราก็ควร มีน้ำจิตน้ำใจบ้าง ก็ได้ข้อมูลกลับมาบ้าง ได้น้อยบ้างเยอะบ้างก็แล้วแต่รอบที่ไป

ในส่วนของการสร้างสรรค์ก็เราใช้เทคนิคยังไง ขอพูดถึงเรื่องนี้ละกัน เพราะเรื่องรูปแบบก็พอมองเห็น อยู่ เทคนิคส่วนใหญ่ก็ที่ทำคราวนี้ก็จะใช้สี่อะคริลิก ก็อยากรู้ว่าประสบการณ์ที่เราเคยเขียนมาว่าสี่อะคริลิกที่เราเขียนแบบหนาๆ แล้วก็เกลี่ยเข้าไป ถ้าเราเอามาเขียนบางๆ เขียนให้รู้สึกเหมือนสีฝุ่นจะอย่างไร ก็คิดว่า จะลองเขียนสีบางๆดู ก็จะใช้สี่อะคริลิกเนี่ยไปทำให้มันบางๆไปเรื่อยๆเนี่ย คุณสมบัติของภาพที่ออกมามันจะ ให้ความรู้สึกเหมือนเป็นภาพเก่าๆ หรือเปล่า หรือว่ามันจะให้ความรู้สึกของบรรยากาศเก่าๆ ขึ้นมาได้บ้าง ตอนนี้อยู่ที่สี่อะคริลิกอยู่ ถ้ามีโอกาสได้เข้ากรุงเทพก็อาจจะไปซื้อสีที่ดีขึ้นมาแล้วลองมาใช้ดู ตอนนี้อยู่ที่สี่อะคริลิก อันนี้คือในส่วนที่เราจะได้อะไรจากตรงนี้ก็ค่อนข้างน้อยก็คือเด็กจะได้ประสบการณ์จากที่เราได้ทดลองอะคริลิก ตอนนี้นี้เด็กก็ได้เรียนรู้กับสีฝุ่นว่าอย่างไร ถ้าเราทำได้ทำสี่อะคริลิกนี้เราจะได้นะแนะนำเด็กได้ว่าเทคนิคสีฝุ่นเป็น ะไร เทคนิคสีฝุ่นเป็นอย่างไร เด็กจะได้เห็นว่าแต่ละสีมีดีและมีข้อแตกต่าง เด็กจะได้ทำเทคนิคแต่ละเทคนิคไปใช้ รูปแบบกับงานของตนเองได้ ส่วนเนื้อหาที่แล้วแต่เด็กชอบมากกว่า เด็กอาจจะไม่ได้ชอบครีวไทยเหมือนกับผม ผมก็แค่เป็นการนำเสนอว่ารูปแบบของอาจารย์เป็นแบบนี้ เด็กอาจจะชอบแบบนี้แต่เอาเทคนิคของอาจารย์ สไตลิ่งนี้มาลองทำดูแค่นั้นเอง ก็มีเท่านี้

อาจารย์พิเศษ ครบรอบที่ 2

อาจารย์สุนันทา ก็จะพูดถึงหัวข้อในการนำเสนอหัวข้อจากที่ทำมา เพราะว่ามันมีปัญหา ก็ได้มี แนวทางคือมีข้อคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องหัวข้ออื่นๆ คืออย่างตอนแรกที่บอกว่ากรรมการให้เปลี่ยนหัวข้อเพราะ มองว่าหัวข้อแรกที่เสนอไปมันกว้าง เค้าให้เจาะลงไปเป็นช่วงเวลา ก็เลยเลือกช่วงเวลาของคริสต์ศตวรรษที่ 19 แต่พอทำไปปรากฏว่ามันกว้างมาก เพราะว่ามีหลายลัทธิ ที่ไปคุยกับอาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาก็บอก ว่ามันใหญ่มาก มันทำให้เราไม่สามารถเก็บทุกอย่างได้ครบเลย ที่เราเน้นจิตรกรรมตะวันตกคือเราเน้นยุโรป แต่ ถามว่าในคริสต์ศตวรรษที่ 19 มันมีงานจิตรกรรมเฉพาะในยุโรปหรือเปล่า มันไม่ใช่ มันมีอเมริกาด้วย ทีนี้เรา ต้องตัดไป เพราะว่าเดี๋ยวก็ทำไม่ไหว ก็ต้องตัดไปเพราะเวลามันน้อย จากการที่เราพบว่าเราน่าจะเจาะลงไปให้ ลึกกว่านี้อีกเป็นลัทธิไปเลย อย่างที่บอกว่าคริสต์ศตวรรษที่ 19 มีหลายลัทธิมาก มีประมาณ 6-7 ลัทธิได้ ที่บาง ลัทธิก็ต้องตัดไปเหมือนกัน เพราะว่ามันอาจเป็นลัทธิเล็กๆ มีงานไม่เท่าไร มีงานที่ไม่สำคัญ ก็ที่คุยกับอาจารย์ที่ ปรึกษาเค้าก็บอกว่าเอาแต่ที่สำคัญเท่านั้น ก็เลยคิดว่าถ้าทำในครั้งต่อไปก็จะเจาะเป็นลัทธิไปเลยดีกว่า เพราะ จะพูดได้เยอะ แล้วจริงๆแล้วในแต่ละลัทธิเราสามารถเจาะเรื่องหัวข้อย่อยได้อีก เช่น อาจจะทำเรื่องของคน ขึ้นสูงหรือว่าทำเรื่องเกี่ยวกับชีวิตคนยากจน คือว่าเจาะไปเลยดีกว่าเพราะจากประสบการณ์ที่ทำและคำแนะนำ ของอาจารย์ที่ปรึกษา ก็เลยคิดว่าคราวต่อไปถ้าทำเนี่ยก็คงอยู่ในคริสต์ศตวรรษที่ 19 นี้แหละ แต่ว่าอาจจะ เจาะลงไปลึกกว่าเดิมมากกว่า มันมีหลายเรื่องที่ทำได้

อาจารย์พิเศษ อันนี้ขอลาหน่อยแล้วเรื่องมีอวัยวะ

อาจารย์สุนันทา เครื่องมือก็คือตอนแรกอันนี้เป็นปัญหาเพราะว่างานวิจัยของเราเป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพเป็นเชิงประวัติศาสตร์ ที่ผ่านมามีเราดูตัวอย่างงานวิจัยหลายๆ คน อย่างของอาจารย์ที่ปรึกษาของเราก็คือเค้าก็ไม่มีเครื่องมือนะ เค้าก็วิเคราะห์เลยคือรวบรวมมาก็วิเคราะห์เลย ทีนี้พอตอนที่กรรมการที่สถาบันเค้าให้เราออกแบบเครื่องมือ เราก็งงไปพักหนึ่ง ก็ไปถามเพื่อนที่เรียนปริญญาเอก เค้าก็บอกว่างานวิจัยสมัยใหม่ส่วนใหญ่ทำแบบนี้ต้องมีเครื่องมือ แล้วที่กรรมการสถาบันแนะนำว่าให้ทำเป็นแบบสอบถามไปถามอาจารย์ประวัติศาสตร์ศิลป์ที่สอนทางด้านนี้ ก็ทำเป็นแบบสอบถามไปให้เค้าทำ เพื่อนก็แนะนำว่ามันทำไม่ได้ คือแบบสอบถามมันไม่สามารถตอบเรื่ององค์ประกอบศิลป์ได้ เพราะว่าเราต้องเน้นภาพใช้ไหม ก็ต้องให้เค้าดูภาพ แล้วอาจารย์คิดว่ามันอยู่ในลัทธิไหน องค์ประกอบเป็นอย่างไร สีเป็นอย่างไร แสงเงาเป็นอย่างไร ซึ่งแบบสอบถามมันไม่สามารถเก็บได้หมดอยู่แล้ว ซึ่งต้องให้เค้าดูภาพ ทีนี้เราจะไปนั่งฉายให้แต่ละคนดูภาพ เป็นสิบๆ สามสิบ สี่สิบภาพ มันเป็นไปได้ ไม่มีใครมีเวลาขนาดนั้น แล้วอีกอย่างจากการที่ไปคุยกับอาจารย์ทางประวัติศาสตร์ศิลป์ก็พบว่าแต่ละคนมีแนวทางไม่เหมือนกัน บางคนถ้าไม่ใช่สไตล์เค้า เค้าก็ไม่รับเป็นที่ปรึกษา เราเจอปัญหา ทีนี้ที่กรรมการแนะนำมาเราก็ตองล้มไป คือเราก็ดูไปดูมาเราก็ตัดใจในเน็ตดูหลายๆอันว่า เค้าใช้การออกแบบเครื่องมือกันอย่างไร สรุปแล้วเราก็ตัดใจว่าเราใช้ทฤษฎี ก็คืออันนี้เพื่อนที่เรียนปริญญาเอกแนะนำมา ก็คือใช้ทฤษฎี ทฤษฎีตอนแรกก็ยังงงอยู่ว่าจะใช้ทฤษฎีอะไร สรุปแล้วเราก็ตัดใจใช้ทฤษฎีก็คือใช้แนวคิดของแต่ละลัทธิเอามาจับว่าอย่างเช่น นีโอคลาสสิก แนวคิดของนีโอคลาสสิกเป็นอย่างไร เอามาตีความภาพ เราก็ตัดใจภาพที่ตรงกับแนวคิดของลัทธินี้มาในการวิจัย ในการนำมาวิเคราะห์ แล้วก็ใช้ทฤษฎีของนักวิชาการของไทย เช่น อาจารย์กำจร อย่างเช่นในเรื่องของมุมมองของมองว่าจิตรกรรมตะวันตกในคริสต์ศตวรรษที่ 19 มันเป็นอย่างไรมันมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร เทำที่เราทำเราอาจจะมองไม่เหมือนเค้าเล็กน้อยคลาดเคลื่อน ในช่วงของลัทธิ การเกิดช่วงเวลาเล็กน้อยเท่านั้น เราก็ตัดใจตรงนั้นมาจับ อันนี้ก็คือการออกแบบเครื่องมือวิจัย

อาจารย์ปติมา จริงๆจะพูดเรื่องของการสรุปโครงการก่อน ถ้าเป็นระดับมหาวิทยาลัยถ้ามีผู้เสนอโครงการวิจัย เค้าจะมีวันหรือทำงบประมาณส่วนหนึ่งไว้ของมหาวิทยาลัย อันนี้เสนอแนะนำเพราะว่าคุยกับเพื่อน แล้วเพื่อนบอกมาก่อนที่อาจารย์จะเสนอโครงการเข้าไปพรีเซนต์ จะต้องมีการจัดวิพากษ์วิจัย ซึ่งอยากจะเสนอให้ผู้รับผิดชอบตรงนั้นจัดไว้สักครั้งหนึ่ง ทุกภาคการศึกษาที่มีการนำเสนอผลงานวิจัย แล้วก็เชิญวิทยากรที่เชี่ยวชาญด้านทัศนศิลป์เข้ามาฟังเราก่อน ก่อนที่เราจะไปพรีเซนต์เพื่อที่จะเป็นพี่เลี้ยงให้เรา เพื่อที่เราจะได้ไม่ต้องไปแก้หรือว่าถูกตัดไปก็จะได้ ก็จะเป็นแบบว่างานที่รับรองแล้วด้วยซ้ำไป เพื่อที่นักวิจัยจะได้มีโอกาสทำการบ้านมา แล้วจะได้ความรู้ด้วย ก็นี่คือการเสนอไว้ว่าให้มีการวิพากษ์ก่อนการวิจัยในระดับเบื้องต้นก่อนที่จะนำไปเสนอ ที่อื่นเค้าทำกันแต่ที่ของเรายังไม่มี

เรื่องของเครื่องมือก็เหมือนกับอาจารย์สุนันทา คณะโบราณคดีบอกว่าเราไม่มีเครื่องมือเราไม่ใช่วิทยาศาสตร์ ไม่ใช่ตัวที่จับได้ว่า \bar{x} sd คืออะไรเราไปเรื่อยๆ แล้วเราก็ตัดใจไปเรื่อยๆ แล้วเราก็ตัดใจแล้วเราก็ตัดใจในเชิงคุณภาพ แต่ทีนี้ถ้าจะให้จับก็คือทฤษฎีเหมือนกัน ทฤษฎีเชิงประวัติศาสตร์ทางโบราณคดี หลักฐานทางโบราณคดี หลักฐานทางศิลปวัตถุที่เราเจอ และเราก็ตัดใจเอามาทำ พยายามเอาหลักฐานทางประวัติศาสตร์มาใช้เป็นเครื่องมือจริงๆใช้ 7 ลวดลาย ค้นพบกว่า 20 ลวดลาย แต่ว่าสรุปสั้นๆนะคะก็ลายสัตว์

นี่น่าจะเป็นช่างกับม้า อันที่สองลายคน น่าจะเป็นนักรบ เทพพนม อันที่สามลายพิธีกรรมน่าจะเป็นลายแรกนา ขวัญ คล่องช้าง ลายพรรณพฤกษาก็จะเป็นลายประจำยาม คือก็จะใช้เครื่องมือไปทดลองแล้วก็ให้ช่าง ศิลปิน ช่วยกันดีใจกันกว่ารูปแบบที่เป็นอัตลักษณ์โดยใช้พวกนี้ออกแบบงานศิลปะออกมา มันก็เลยได้งานที่ หลากหลายขึ้น ไม่ใช่เป๊ะๆ ตามแบบโบราณดั้งเดิม กลายเป็นว่าพอเราค้นพบขึ้นมาจากลายพวกนี้ กลายเป็น ลายที่หลากหลายมาก สวยมาก ซึ่งคนอื่นอาจจะมองไม่สวย แต่ตัวเองรู้สึกว่ามันเป็นศิลปะที่ไม่ได้จำกัดว่าคุณ จะต้องทำแบบนี้ๆ พอเราเอาลายมาละกันเยอะๆ แล้วเด็กช่วยกันดีใจเป็นผลงานร่วมกัน มันเป็นที่เดียวที่ เราทำขึ้นมา มันจะสรุปอยู่ตรงนี้จะว่าคุณจะนำไปต่อยอดต่อไปหรือเปล่า

อาจารย์สุชาติ ก็จะเป็นเรื่องของเครื่องมือวิจัย ก็จะมีแบบสอบถามในเรื่องเนื้อหาของงาน สร้างสรรค์ คือในเรื่องคอนเซ็ปต์งานนี้ก็เกี่ยวกับเรื่องงานแต่งงาน เป็นแบบสอบถามสตรีเพศ 100 คน เกี่ยวกับว่าการแต่งงานมีความสำคัญต่อการใช้ชีวิตคู่หรือไม่ ก็ผู้หญิงให้ความสำคัญร้อยละ 55 และก็ไม่สำคัญ อีก 10 เปอร์เซ็นต์ อีก 35 เปอร์เซ็นต์ คือไม่แน่ใจ ผลก็คือผู้หญิงให้ความสำคัญกับการแต่งงานน้อยลง ที่ว่า ประเมินไว้คิดว่าน่าจะมากกว่านี้ ส่วนคำตอบที่ว่าไม่แน่ใจก็ไม่ได้ให้เหตุผลไว้

ส่วนวิจัยอีกด้านหนึ่งคือวิจัยด้านเทคนิค วิธีการ เรื่องผลสัมฤทธิ์ ทักษะคน ผู้เรียน จากการสำรวจทำ แบบสอบถามเกี่ยวกับเรื่องความปลอดภัยในการใช้วัสดุอุปกรณ์ในการสร้างสรรค์ที่ได้จากสีในธรรมชาติ ระดับ ที่มากที่สุดก็คือความปลอดภัยในการใช้อุปกรณ์และความปลอดภัยในการผลิตสี ในด้านคุณภาพก็เป็นการใช้ ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า แล้วก็ประโยชน์ในการนำมาประยุกต์ใช้ในงานศิลปะ ก็ข้อสรุปก็คือได้รับความพึงพอใจ ในการนำวัสดุพื้นบ้านมาใช้ในการทำสี และก็ความมั่นใจในความปลอดภัยของสีที่ผลิตขึ้นในระดับมากที่สุด

อาจารย์พิเศษ รอบที่ 2 ผมก็คุยรวมๆหลักๆไปแล้วในเรื่องของการวิจัยที่ผ่านมา ที่นี้ก็คงพูดถึง ในเรื่องของแรงบันดาลใจ ที่บางครั้งมันก็เกิดมาจากไม่ใช่ตัวผลงานของเราที่เดี๋ยวนี้ ด้วยเพราะว่าเรามีหน้าที่ เรื่องของการสอนด้วย แรงบันดาลใจเรามีอยู่แล้วในแต่ละคน แล้วก็มีความเชื่อความศรัทธาในบางอย่างที่เรา ทำอยู่แล้ว ในขณะที่สอนอันนี้อาจเป็นอีกประเด็นหนึ่งที่เราจะทำผลงานสร้างสรรค์ทัศนศิลป์ในเชิงงานวิจัย ก็ เป็นอีกประเด็นหนึ่งที่เราสังเกตเห็น

ตอนนั้นที่สอนวันชนะ เราก็มองเห็นเรื่องของการเขียนฟิกเกอร์ที่มีอยู่ 2 ลักษณะ คือ การเขียนฟิกเกอร์ในลักษณะที่คล้ายคนเป็นรูปผู้หญิงเหมือนเลยว่าเป็นรูปคน แต่ว่าเค้าใช้จินตนาการเข้าไปด้วย แต่ก็ยังดู อยู่ในสัดส่วนของความเป็นมนุษย์อยู่ พอมาอีกอันหนึ่งก็ด้วยคอนเซ็ปต์เดียวกันเค้าก็จะยึดตัวฟิกเกอร์นั้น ออกมา มันทำให้ผมเกิดความรู้สึกว่าฟิกเกอร์ที่คล้ายมนุษย์นี้มันจะให้ความรู้สึกมากกว่า แต่ว่าอาจารย์ กาญจนาก็จะรู้สึกอีกอย่าง มันก็ได้อยู่ในเรื่องของอารมณ์ความรู้สึก เพราะฉะนั้นตัวนี้จึงยังไม่มีบทสรุปว่าสิ่งที่ นักเรียนทำมันตรงกับคนส่วนใหญ่หรือไม่ ผมก็เลยมองว่าตรงนี้เป็นประเด็นที่ผมอยากจะพูดว่าบางทีแล้ว ตัวนี้เป็นวิจัยได้ พอเราเห็นแล้วเราสังเกตว่ามันน่าจะสอบถามกับคนที่มาดูงานส่วนใหญ่ ว่าสิ่งนี้อาจจะเป็นงาน เปรียบเทียบที่เราทำมา 2 ลักษณะ ใช้บรรยากาศเดียวกัน สีเดียวกัน แต่ว่าตัวฟิกเกอร์ต่างกัน คือเสมือนจริง กับอีกอย่างเรายึดขึ้น ว่าแนวคิดหลักๆยังคงเดิมไหม ถ้าเค้ายึดแล้วคนยังรู้สึกเหมือนกับที่มันเป็นฟิกเกอร์นั้น

หรือเปล่า ถ้าคำตอบมันบอกว่าใช่เราก็ต้องยอมรับว่าเป็นผลของการวิจัย การวิจารณ์งานของเราก็จะผิดต่างออกไปเพราะเราอิงกับเรื่องของงานวิจัยตัวนี้เข้ามา แต่สำหรับตัวผมเองพอคิดแล้วคิดว่าไม่รู้เป็นรสนิยมหรือเปล่า หรือเป็นความรู้สึกส่วนตัวที่เกิดขึ้น ว่ามันด้อยลงไปมันควรจะเป็นรูปลักษณะของฟิกเกอร์ พอตัวนี้เกิดการแย้งขึ้นมา แล้วก็เรารู้สึกว่าที่สร้างเป็นผลงานวิจัยได้ มันก็เลยเกิดขึ้นมาจากการเรียนการสอน แล้วเราก็สามารถนำมาปรับเป็นงานสร้างสรรค์ แล้วก็ไปเอกสารเรื่องเครื่องมือวิจัยที่จะเป็นขั้นตอนต่อไป ที่พูดประเด็นนี้ก็จะเพิ่มเติมว่าแรงบันดาลใจก็เป็นส่วนหนึ่ง แต่อีกส่วนหนึ่งคือการเรียนการสอนที่เราสามารถนำมาปรับใช้เป็นเรื่องของงานวิจัยได้ อันนี้ก็คงพูดรอบที่ 2 ประมาณนี้

อาจารย์กานต์ชลิ ในส่วนของจินตนาการกับความต่างของสภาพแวดล้อม ส่วนที่ตกหล่นไปมันก็มีเรื่องของดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องของการวางแผน เพราะด้วยกำหนดของการทำที่มีเงื่อนไขว่าจะต้องทำภายในปีงบประมาณ ที่มีเวลามากำหนด ซึ่งบางครั้งรู้สึกว่าการทำงานไม่สมบูรณ์แบบเท่าไรนัก ด้วยในเรื่องของงบประมาณ ระยะเวลาที่กำหนดไว้ แต่ในส่วนที่ตกหล่นไปก็คือว่าในตัวงานมีการเลือกสรรพื้นที่ก่อนที่จะนํางานไปติดตั้ง ซึ่งจะต้องติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่เค้ารับผิดชอบพื้นที่ ซึ่งอันนี้จะต้องมีเรื่องของการทำหนังสือราชการจากวิทยาลัยไปจนถึงที่นั่นๆที่เราจะต้องใช้ แล้วก็จะต้องได้รับหนังสือตอบรับก่อนถึงจะเข้าไปใช้ได้ อันนี้ก็ป็นธรรมเนียมตามปกติ ซึ่งที่ผ่านมาก็ไม่มีปัญหา เพราะว่าวางแผนเอางานไปติดตั้งก่อนก็คือทำงานก่อนที่จะได้รับงบประมาณ เพราะว่าต้องดำเนินการ เพราะว่ามีเรื่องของสถานที่ที่เราใช้มันต้องใช้ในเรื่องของการเดินทางก็จะมีปัญหาตรงนี้

อาจารย์พิเศษ ในครั้งต่อไปก็น่าจะมีอาจารย์ปริกมลเข้ามามีส่วนร่วมในการที่จะเข้ามาพูดคุย แล้วในส่วนของการเชิญวิทยากรครั้งที่ 3 ส่วนตรงนั้นก็ยากให้เสนอแนะมาว่าจะเชิญใคร ผมก็จะเป็นผู้ดำเนินการเชิญเอง

หัวข้อ การจัดทำผลงานสร้างสรรค์ด้านทัศนศิลป์เชิงงานวิจัย

ถอดคำสัมภาษณ์การแลกเปลี่ยนความรู้รอบที่ 3

อ.กานต์ชลิ ถ้าเอาเป็นแบบหลักเลยนะ ก็คือเราจะต้องมีแรงบันดาลใจก่อน มีที่มาและความสำคัญก่อน แล้วหลังจากนั้นเราจะต้องมีแนวความคิดมาเป็นลำดับขั้นใช่ไหม พอมีแนวความคิดปั๊บ วัตถุประสงค์ตามมา และมีวัตถุประสงค์ พอเสร็จแล้วเราก็ต้องนึกถึงและถึงการวางแผนว่าเราจะทำอย่างไรจะสร้างงานออกมาเป็นรูปแบบไหนแต่ที่นี้ในส่วนของตัวเองที่ผ่านมาก็ว่ามันจะต้องมีเรื่องของ การค้นคว้าหาข้อมูลด้วย แต่ที่นี้การหาข้อมูล อันนี้ของตัวเองมาจากข้างใน ข้างในใจของตัวเองก็คือเป็นเค้าเรียกว่าอะไรนะมีแรงจูงใจอยู่ภายในใจของตัวเองซึ่งบางคนอาจจะมาจากสภาพแวดล้อม ที่เกี่ยวกับสังคมเกี่ยวกับศาสนาอะไรก็ตาม แต่ของเรามาจากในใจแล้วก็พอเสร็จแล้วมันก็จะต้องมีเรื่องของ การค้นคว้าหาข้อมูล ที่เป็นเรื่องของสิ่งที่เราชอบแล้วก็ เค้าเรียกอะไรนะเอกสารที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมธรรมชาติข้อมูลเกี่ยวกับงานศิลปะ ที่เป็นคล้ายๆกับที่ เราได้รับอิทธิพล ว่าอยู่ในยุคไหนๆ ศิลปินคนไหนเราได้อะไรจากเค้ามาแล้วก็มีเรื่องของ การดูสถานที่ในการดำเนินงานแล้วก็มีการร่างภาพ Sketch ภาพแล้วก็พอเสร็จแล้วก็ต้องเลือกสรรวัสดุด้วยที่มีความหมายสอดคล้องกับสิ่งที่เราต้องการ แล้วพอเสร็จแล้วเราก็สร้างงานขึ้นมาแล้วก็การดำเนินการก็มีเรื่องของ การติดตั้งจัดแสดงแล้วก็หาเครื่องมือ เครื่องมือในการประเมิน ก็คือแบ่ง 2 ฐานนั่นเอง โดยที่เครื่องมือเราก็ให้ผู้ทรงคุณวุฒิได้ตรวจสอบมาตรฐานของมันก่อนแล้วถึงจะนำไปใช้ แล้วก็พอเสร็จแล้วก็นำสิ่งเหล่านั้น ก็คือตัวเองได้วิเคราะห์งานที่ตัวเองสร้างสรรค์ด้วยทำขึ้นมาแล้วก็วิเคราะห์จากเครื่องมือที่เราสอบถามผู้ชม แล้วพอเสร็จแล้วก็นำมาประมวลแล้วก็หลังจากนั้นก็ดูคล้ายๆกับเหมือนกับสรุปผลอะนะ สรุปผลแล้วก็ดูคำแนะนำของๆผู้ชมอีกที่หนึ่งแล้วก็เพื่อสำหรับในการที่จะพัฒนางานครั้งต่อไปให้ดีขึ้น

อ.กาญจนา ของเรื่องที่ทำก็คือทำหนังสือภาพนะค่ะ ทำหนังสือภาพจินตนาการจาก เอ่อ นิทานเรื่องขุนช้างขุนแผน เป็นนิทานพื้นบ้านนะค่ะที่เอามาทำก็เพราะว่าอยากให้มีนิทานเราไปต่อยอดเป็นหนังสือภาพของเด็กได้แล้วก็เมื่อทำหนังสือขึ้นมาเสร็จแล้วการทำวิจัยก็คือ ทำวิธีการในการทำหนังสือภาพอันนั้นขึ้นมา เป็นวิธีการเป็นขั้นตอนอย่างละเอียดนะค่ะ คราวนี้ปัญหาของการทำวิจัยในที่นี้จะสรุปก็คือว่าคิดเรื่องได้เข้าพอดี เรื่องได้เข้าเสร็จแล้วเวลาในการทำ ทำหนังสือ5บทมีจำกัดเลยทำให้การไตร่ตรองอะไรในการทำหนังสือ 5 บทอาจจะไม่สมบูรณ์นักในๆครั้งนั้นนะ ก็มีแค่นี้

อ.สุนันทา งานวิจัยของเราคือมันเริ่มต้นจากเราอยากรู้เรื่องอะไร เราก็ค้นคว้าหาข้อมูลเรื่องนั้นมาทำเอ่อ มันก็พอทำจริงๆมันจากการปรับเปลี่ยนบ้างคือขึ้นอยู่กับ กับเอ่อสื่อกๆของความ ความของข้อมูลแล้วเราก็หาที่มาและความสำคัญของปัญหาว่าทำไมเราถึงต้องทำเรื่องนี้มันมีประโยชน์อย่างไรบ้างเสร็จแล้วเราก็ ที่นี้การหาข้อมูลก็คือเราไปสืบค้นจากแหล่งต่างๆอย่างเช่น วิทยานิพนธ์จากในอินเทอร์เน็ตหรือในงานวิจัยจากของนักวิจัยแห่งชาติที่มีคนเคยทำมาแล้วอย่างจะ แหล่งข้อมูลพวกนี้จะเป็นแหล่งข้อมูลได้เป็นอย่างดี คือเราจะได้

ไม่ทำซ้ำ แต่ว่าทำซ้ำได้ใหม่คือมันก็ได้แต่ว่ามันต้องมีประเด็นใหม่ มีอยู่ท่านหนึ่งเรื่องที่เขาทำมันก็ซ้ำกับคนอื่นแต่
ว่าเราก็พยายามหาประเด็นใหม่ ในการวิเคราะห์สรุปข้อมูล

อ.พิเศษ อย่างเช่นอะไรประเด็นใหม่

อ.สุนันทา อย่างเช่นทำโดยใช้เครื่องมือซึ่งที่ผ่านมาส่วนใหญ่ที่เขาทำกันมาจะไม่มีตรงนี้ก็ใช้ลักษณะวิจัย
แบบใหม่เข้าช่วยอย่างเช่นมีทำเป็นกราฟเพื่อให้แตกต่างจากคนอื่น แล้วเราคิดว่าอย่างไรเรื่องที่เขาทำมันสามารถ
แตกประเด็นออกได้อีกในการวิจัยครั้งต่อไป

อ.สุชาดา เรื่องการทำวิจัยทางด้านเทคนิคเกี่ยวกับการใช้วัสดุและแร่ธาตุในธรรมชาติในระนาบคระ แรงแบบคาล
ใจคือ สร้างความปลอดภัยให้กับผู้ปฏิบัติงานภาพพิมพ์ ก็คือเกิดจากตัวเองด้วยที่สุขภาพเริ่มไม่ดีแล้วก็นักศึกษา
ที่แพ้สารเคมีอย่างก็มีการใช้สีพิมพ์ที่ผลิตจากวัสดุในท้องถิ่น เช่นดินลูกรัง ถาด แล้วก็ใช้สีจากลิปสติก วาสลิน
น้ำมันพืช เพื่อให้นักเรียนมีความปลอดภัยมากขึ้นแล้วก็ ข้อเสียก็คือลักษณะของสีจะไม่มีความเข้มข้นเหมือนสี
สังเคราะห์ ความเข้มของสีน้อยลงแล้วก็เฉดสีน้อย แล้วก็วัสดุที่นำมาพิมพ์เหมาะสมกับผ้าแล้วก็กระดาษที่มี
ความยืดหยุ่น แต่ว่าเราก็สามารถประยุกต์ใช้กับงานที่ว่ามีเนื้อหา ใกล้เคียงกับสีนั้นๆอะคะ จะไม่ได้ทำเรื่องที่มี
เป็น Concept ที่มันทันสมัยมากก็อาจจะเป็นเรื่องธรรมชาติกับเรื่องวิถีชีวิตนำมาให้เป็นทางเลือกหนึ่งในการ
เรียนการสอนคะ

อ.พิเศษ แล้วเรื่องการออกแบบสอบถาม

อ.สุชาดา ค่ะก็ให้นักศึกษาปริญญาตรีวิชาเลือกได้ลองผลิตสีเอง เค้กก็จะนำวัสดุที่บ้านมา มาทำมาผลิต
ให้เป็นผงฝุ่นแล้วก็ผสมกับวาสลินแล้วก็ทำในชั้นเรียนแล้วเราก็ให้เค้าประเมินความปลอดภัยก่อน ก่อนหน้าเค้า
ก็เคยเรียนมาก่อนแล้วคือว่าใช้น้ำมันสนแต่ในวิชาที่เปลี่ยนมาใช้น้ำมันพืช ในการทำความสะอาดใช้สีที่เอ่อ
เวลาทำความสะอาดนี่ก็ล้างง่ายด้วยสบู่คือ ไม่ๆต้องมาใช้เคมีใช้ทินเนอร์อะไรก็ให้เค้าประเมินว่าเค้ารู้สึกถึง
ความปลอดภัยไหมก็เปอร์เซ็นต์อะไรอย่างเนี่ยคะก็ปลอดภัยถึง 90 90 กว่า% อะคะ ส่วนที่ว่าจะรู้สึกไม่
ปลอดภัยก็คือ สีสก๊อตเป็นฝุ่นก็เกี่ยวกับทางดินหายใจในอะคะก็จะมีการป้องกันใส่หน้ากากแล้วก็เซฟส่วนต่างๆดี
ขึ้น ไม่ ไม่เหมือนกับที่ใช้สีเคมี ก็ลด ลดลดการป่วยลดการเสี่ยงทางเดินหายใจได้มากขึ้นแล้วก็เกี่ยวกับการป่วย
สุขภาพทางด้านผิวหนังที่ว่าการแพ้ทินเนอร์แพ้ไขมันสนเด็กก็มีความปลอดภัยมากขึ้น

อ.พิเศษ สรุปหลักๆนะครับในเรื่องของการทำงานการจัดทำผลงานสร้างสรรค์ทัศนศิลป์เชิงงานวิจัยนะ
ครับ ก็มองออกเป็นว่าแรงบันดาลใจที่มันเกิดขึ้น มันคงเกิดขึ้นได้หลากหลายนะครับ มีทั้งแรงบันดาลใจที่
อยากจะทำผลงานของเราที่มีเนื้อหาหลักๆที่เคยทำมาก่อนนะครับแล้วก็ก็มีลักษณะการต่อยอด เพื่อที่จะทำ
ให้ผลงานมีการก้าวหน้าขึ้นครับในด้านผลงานของตัวเรานะครับที่อันที่ 2 ก็เน้นในเรื่องของแรงบันดาลใจ ผมก็
คิดว่ามันคงมีอีกส่วนหนึ่งที่เกิดจากความสงสัยในเรื่องต่างๆ ในการเรื่องของการเรียนการสอนและก็น่าจะมี
อื่นๆด้วยแหละนะฮะ ก็เลยอยากจะพูดคุยในรอบๆต่อไปนะครับ ก็เป็นประมาณนี้ ส่วนในเรื่องของการทำงาน
มันมีขั้นตอนของวิธีการทำอยู่แล้วนะครับ ซึ่งก็จะต้องมีการหาข้อมูลนะครับมีการ Sketch งานเพื่อที่จะให้ตก

ขอบแล้วก็มี การเปลี่ยนแปลงซึ่งเกิดขึ้นได้ในขณะที่เราทำงานนะครับ แต่ก็ต้องเชื่อมโยงกับสิ่งที่เรานำเสนอใน การทำผลงานด้วยนะครับแล้วก็ในเรื่องของเอกสารมันเป็นเอกสารซึ่งเป็นเชิงวิจัย ซึ่งมันจะมีในเรื่องหลักการ ของการสรุปในเชิงสถิติต่างๆ มันก็จะมี การต้องมีเรื่องของการจัดทำเป็น เรื่องของแบบสอบถามเพื่อที่จะตอบ ปัญหาในสิ่งที่เราอยากจะพิสูจน์นะครับซึ่งมันจะเป็นขั้นต้นในการที่เรานำเสนอ ในแบบเสนอหัวข้อด้วยนะครับ มันจะต้องมีหลักโดยที่ต้องมีแบบสอบถามมีผู้ชำนาญการผู้เชี่ยวชาญ 3 คนนะครับซึ่งก็จะต้องระบุนะครับว่ามี ผลงานที่เป็น ผ.ศ. หรือว่าเป็นที่ยอมรับของสังคมเพื่อที่จะมาตรวจดูแบบเครื่องมือวิจัยของเราะครับที่เป็น ขั้นตอนทำให้กับสถาบันยอมรับนะครับแล้วก็ เป็นหลักสากลนะครับที่จะทำกันไป

อ.วิทยา อ้อก็คือในส่วนแรกก็คือมันอย่างว่าแหละนะมันก็ต้องเกิดจากแรงบันดาลใจก่อน แรงบันดาลใจ ของการทำงานก็คือการได้ไปหาข้อมูลเสร็จปุ๊บเราก็คงเก็บข้อมูลนั้นไอ้ข้อมูลพวกนั้นมันก็ต้องเป็นข้อมูลดิบ เราอาจไม่ต้องใช้ทั้งหมดของมันแต่ว่าถ่าย เราชอบอะไรเราก็ถ่ายๆ มาก่อนนะ ส่งมาก่อนถ้าเกิดเราไปเจอ เจอ สมมุติถ้าเกิดใครไปเจออะไรที่มันประทับใจถ่ายไว้ก่อนเก็บไว้ก่อนบางที่อาจจะไม่อยากเอาข้อมูลตรงนั้นมา ทำงานนะ ถ้าเกิดเราอาจจะได้รูปมาปุ๊บเราก็ค่อยมาคิดว่าอันไหนที่เราประทับใจจะอาจจะ เป็นมุมหนึ่งในมุมของ รูปๆนั้นอะเราเห็นมุมนี้ น่าสนใจเราอาจจะย้อนกลับไปอีกทีหนึ่งทีไปเก็บข้อมูลรายละเอียดตรงนั้นมาอีกทีหนึ่งนะ และก็อาจจะมีการสอบถามบันทึกจดด้วยวิธีการ Sketch อาจจะคุยกับทาง ทางเจ้าของบ้านนิดนึงว่าเออ ทำไม เค้าอยู่ตรงนี้อะไรเป็นอย่างไรไอ้สิ่งของที่มันอยู่ตรงนั้นอะทำไมมันถึงมาอยู่ตรงนี้ก็คือเรา เราพูดถึงพูดถึงเรื่อง วิถีชีวิต นะต่างๆไปของเค้าว่าคือไม่ได้เจาะจงว่าทำไมถึงมาวางอยู่ตรงนี้แต่พูดคุยในเรื่องของรายละเอียดต่างๆไป เค้า วิถีชีวิตของเค้าว่าเค้าต่างๆว่าเขามีชีวิตอย่างไรแล้วเราก็ค่อยมา Scope เอาว่าเป็นสิ่งที่เค้าวางอยู่หรือวางตั้ง ไว้หรืออะไรเกิดจากการการที่เค้าได้ใช้ชีวิตของเค้าอย่างต่อเนื่องในการใช้ชีวิตในการความเป็นวิถีอะพุตต่างๆ มันจะเกิดจากความมีวิถีชีวิต

อ.วิทยา คือเราต้องค่อยไปหาความหมายของมันพอเราเรียนทางด้านศิลปะคือมันคงไม่ใช่แบบเห็นรูป แล้วก็วิเคราะห์แล้วก็เอามาเขียนอะไร ไม่ใช่อาจจะต้องมองลึกๆไปในความหมายของวัตถุด้วย อันนี้พอ ได้ในส่วนนั้นมาพอเราได้รูปทรงหรือว่าเรื่องราวของชีวิตปุ๊บเนี่ย ค่อยเอาตัวนั้นมาสร้างงานอีกทีหนึ่งวิธีการสร้าง งานเราอาจจะต้องมีการลดต้นทอน ตัดทอนลงคือไม่ใช่ทั้งหมดเพราะเราไม่ได้เขียนรูปเหมือนจริง เขียนรูปจาก ภาพถ่ายไม่ใช่เราต้องว่าเป็นข้ออีกทีหนึ่งว่าไปรูปตรงนั้นอะมันมีตรงไหนที่เราไม่ต้องการมันนะในมุมๆนั้นอะเรา อาจจะลดตัดทอนลงไปแล้วก็อาจจะแปลงขึ้นมาแปลงเพราะการทำงานของผมก็คือการเขียนลักษณะของ เป็นเชิงจิตรกรรมไทย เชิงจิตรกรรมไทยก็คือมุมมองแบบ 2 มิติเพราะฉะนั้นเราต้องแปลง แปลงไอ้ความเป็นสาม มิติให้มันเป็น 2 มิติ Perspective ให้มันเอียง เอียงซ้ายเอียงขวาในมุมที่มันค่อนข้างจะซับซ้อนเหมือนที่เรา สายตาเรามองก็ต้องแปลงให้มันเป็นไทยทั้งหมด อย่างตุ้ถ้าเกิดเราเห็นตุ้ ตุ้กับข้าวใบหนึ่งถ้าเกิดเรามุมมองคน ปกติก็จะเห็นเป็นตึบ ตึบมุมเข้าไปแต่นี้พอเป็นศิลปะไทยปุ๊บเราก็คงต้องแปลงเส้นของมันขึ้นมาใหม่ถ้าเกิดว่าเรา มองจริงๆอะเราก็มองไม่ออกหรือว่ามันเราได้แปลงแล้วจริงๆแล้วมีการแปลงเส้นขึ้นมาแล้วทำให้มันเป็นไทย อะอย่างไงเนี่ยมีการจัดสรรขึ้นมา กระบวนการตรงนี้นั้นมันมีอยู่ คือลำดับถัดไปก็คือการ พอเราได้รูปแบบ ของวัตถุหรือว่าความคิดตรงนั้นปุ๊บเราก็คงมาใช้สี สีที่ใช้อยู่มันก็เป็นสีจากความรู้สึกเข้าไปและนะ จะไม่ใช่สีที่เกิด

จากการสะท้อนของภาพที่มันเกิดขึ้นอาจจะใช้บรรยากาศในความรู้สึกของๆแสงในช่วงของระยะเวลาหนึ่งที่เกิดขึ้นความอบอุ่นของมันสีควรจะเป็นอย่างไรนะแสงที่เข้าควรจะเป็นอย่างไรนะเพราะฉะนั้นเราต้องมีการกำหนดขึ้นมาอีกทีนึงและก็ค่อยๆใช้สีเข้าไป สีที่ใช้เนี่ยก็จะเป็นสีง่ายๆสีฝุ่นเทคนิคสีฝุ่นที่เคยประสบการณ์มีใช้ อยู่เราก็ใช้ตรงนั้นไป ทีนี้วิธีการในการทำงานขั้นต่อไปก็คือการเขียนหนังสือก็คือเราต้องพอเราได้ตรงนั้น รูปแบบเราเรียบร้อยปุ๊บคราวนี้เราต้องมาเริ่มค้นคว้าทางด้านการศึกษาว่าเราจะเขียนหนังสืออย่างไรเรื่องร้อยถ้อยความอย่างไร อาจจะเขียนเป็นรวมๆก่อนคือไม่ต้องไปเขียน เขียนว่าเป็นเชิงวิชาการเขียนก่อนเรานึกอะไรออกเราเขียนๆเป็นข้อมูลเป็นข้อๆแล้วค่อยเอา เอาไอ้ความหมายตรงนั้นมาตีให้เป็นภาษาเขียนหลังจากนั้นเราค่อยเอามาวิเคราะห์อีกทีนึงว่าไอ้สิ่งที่เราเขียนปุ๊บเนี่ยไอ้ข้อความตรงนั้นอะ มันไปสอดคล้องกับคำพูดของใครบ้าง หรือว่าไอ้สิ่งที่เราอ่านหนังสือเราเจอมาในเรื่องของสังคมวัฒนธรรมอย่างข้อความตรงนั้นมัน น่าสนใจอย่างสมมุติคร่าวไทย เราลองไปดูหนังสือดูซิว่าใครเขียนเรื่องเดียวกับคร่าวไทยบ้างเราลองไปอ่านดูพวก วิถีชีวิตอาจจะเจอข้อความหรือว่าความหมายตรงนั้นที่เราเขียนอยู่ เราอาจจะดึงตรงนั้นมาแล้วก็มาเป็นเค้า เรียกว่าเป็นเชิงอรรถของเราละ คือเสริมให้ๆข้อมูลที่เรามาได้มาให้มันมีความแข็งแรงขึ้นนะ ในการวิจัยก็น่าจะเป็นลักษณะนี้คร่าวๆก็คือให้เครดิตในการทำงาน

อ.โกเมศ ที่จริงมันเป็นเรื่องการตรวจสอบวัตถุดิบก่อนที่จริงนักเรียนเราต้องซื้อดินจากโรงงานแล้วก็เอามาใช้ในการเรียนทุกครั้งไปทุกเทอมไปทุกภาคเรียนไป แต่เด็กนักเรียนถามไปทุกครั้งว่าอาจารย์ แล้วดินนี้ไปเอามาจากไหน ถามจึงถามว่านี่เอามาจากไหนบอกว่าเนี่ยเอามาจากทุ่งนาเนี่ยแหละ แต่เข้าไปในกระบวนการ ในเชิงวิทยาศาสตร์มีการคำนวณการผลิตในเชิงวิทยาศาสตร์ รวมกับสารอ่าววัตถุดิบหลายๆตัวก็เลยที่ว่าทำไมเราไม่ทำเองเด็กถามทุกรุ่นๆ ทำไมไม่ทำเอง มันใช้ได้ใช่ไหมครับ บอกได้ก็เลยมีไอ้เตี้ยขึ้นมาจำได้มันคล้ายๆว่า เริ่มจากวัตถุดิบในการพิมพ์ผสมก่อนอันดับแรกพอเป้าหมายว่าอยากเอามาใช้นะครับมีการมีการนำมาวิจัยเรื่อง แล้วเรื่องแล้วเรื่องดินเนี่ย ครั้งแรกวิจัยเรื่องเกี่ยวกับสาวจากรวิจัยก่อนเอ่ยสำรวจดินว่าดินเนี่ยที่สุพรรณบุรีเนี่ย ทั้งหมดมี 10 อำเภอเนื้อ สุพรรณบุรีมี 10 อำเภออำเภอไหนบ้างที่ดินสามารถขึ้นรูปได้ดีสีใกล้เคียงสีที่ใกล้เคียงตรงกับวัตถุประสงค์ในการปั้นเครื่องดินเผามากที่สุด ในงานวิจัยชุดแรกครั้งนั้นอะ อ่าได้งบประมาณส่วนหนึ่ง แล้วก็ได้สำรวจออกมาแล้วว่าอำเภอที่ที่ปั้นดินอ่าที่ปั้นขึ้นรูปได้ดี ปั้นขึ้นรูปได้ดี ปั้นขึ้นรูปได้ดีก็คืออ่า อำเภอศรีประจันต์ในตอนที่นั้น แต่อำเภออื่นสามารถปั้นได้ปั้นขึ้นรูปได้แต่ส่วนผสมในการผสมสีในการมาใส่เนื้อดินมีอ่า มีมากกว่าและแหล่งดินที่ใกล้เคียงก็คือศรีประจันต์เลยได้ทำงานวิจัยมาหนึ่งเรื่องก็เป็นแรงบันดาลใจในหนึ่งเรื่อง ก็เป็นแรงบันดาลใจตัวหนึ่งที่ว่าทำงานวิจัยที่สองก็คือการพัฒนาดินศรีประจันต์อีกครั้งนั้น ก็พูดแรงบันดาลใจ ที่มาครั้งนั้นการพัฒนาดินศรีประจันต์ก็คือมีการใส่สารวัตถุดิบมากกว่าหนึ่งตัวก็คือดินตัวมันเองดินต้นไม้และทรายใส่เข้าไปในส่วนผสม ขั้นตอนก็คือ ครั้งแรกก็มีการเหมือนกันลงพื้นที่หาพื้นที่ลงพื้นที่ในอ่าอำเภอศรีประจันต์ให้มากที่สุดและหาข้อมูลแต่เดิมและให้ข้อมูลกับ ออบต ว่าดินของท่านส่วนใหญ่แล้วเป็นดินชนิดที่มีคุณภาพนะถ้าๆชุดไปขายในการถมที่มันก็มีประโยชน์เลยให้ข้อมูลเพราะว่าดินของท่านนั้นได้อาตินหนังสือเล่มแรกการแจ้งเรื่องไปให้เค้าว่าดินของคุณมีคุณภาพนะน่าจะมีการจัดอบรมสอนให้ความรู้เกี่ยวกับการทำเครื่องปั้นดินเผา ในชุมชนให้ไปแล้วเล่มแรกพอเล่มสองก็เอาดินเขามาพัฒนาต่อมีการเสพผสมเขาไปก็ได้สูตรได้อะไรมาเรียบร้อยก็พอรวมหาข้อมูลเสร็จปั๊บก็กระบวนการที่ 2 หาข้อมูล 3 ก็มีการพัฒนา ก็จะมี 3 ตัวเพื่อตั้ง 3

ตัวเช่นที่ว่าเป็นคือทรายดินต้นไม้ดิน 3 ตัวนี้มีการทำตาราง 3 เหลี่ยมหาสูตรจนได้สูตรที่ 5 อะไรตรงนั้นก็มาทดลองกันดูถ้วนๆเถิดจึงคือเป็นขึ้นมาทำเป็นภาษาเฉพาะออกมาเกิดสื่อออกมาตาลแดงนะครับแล้วก็คิดว่าอาหรับต่อไปก็จะทำเกี่ยวกับการพัฒนาสี่ของดิน ก็เหลืองานวิจัยในครั้งหน้าได้อรรถความรู้ก็คือเกี่ยวกับชาวบ้านก็รู้และตอนนี้อย่าให้เขาขยายความรู้ว่าดินของเขามีประโยชน์มากกว่าในการขุดไปขายตามที่ยื่นยื่นแต่ว่าเขาขุดเขาบอกเขายังขาดทุนขาดข้อมูลขาดแรงงานการให้ความรู้

อ.พิเศษ ในเรื่องของขบวนการทำงานที่ผมเห็นส่วนใหญ่ก็จะเป็นเรื่องของการทำงานกันนะครับ แล้วก็ในเรื่องของอาการลงไปทำจริงบ้างนะฮะแล้วก็การทำงานที่มีลักษณะเฉพาะที่บางคนเป็นขั้นตอนที่มีความต่างกันนะฮะ อย่างของพีวิทยที่เราจะเห็นได้ก็คือแก็งจะไม่ระบุก่อนแก็งจะไปหาแรงบันดาลใจก่อนแล้วค่อยมาหาว่าไอ้สิ่งที่เรารู้สึกมันคืออะไรนะฮะบางคนอาจจะระบุไปตั้งแต่ตอนต้นนะฮะว่ามีความคิดเห็นอย่างไรนะฮะอันนี้ก็มีหลายคนอยู่ที่ยังจะเป็นเรื่องของความต่างกันในขบวนการทำงานซึ่งมันมีลักษณะเฉพาะนะฮะ แต่ว่ามันก็จะมีหลายๆอย่าง 3 อย่างคือแรงบันดาลใจ ขบวนการทำงานนะฮะแล้วก็เอกสารที่จะมาประกอบนะ อย่างพีวิทยก็เหมือนกันขบวนการทำงานทางด้านการทำงานกับเอกสารจะมีความสอดคล้องกันก็คือว่าแก็งจะรู้สึกอะไรแก็งเขียนไว้ก่อนเป็นวลีบ้างเป็นประโยคบ้างเพื่อที่จะไปสรุปรวมตอนหลังก็คือเอาจากวลีไปสรุปรวมหาเอกสารเพิ่มเติมเพื่อที่จะยืนยันว่าความคิดเห็นให้หนักแน่นขึ้นเพื่อจะเป็นเอกสารนะฮะ ก็เห็นแล้วว่ากระบวนการเอกสารบางทีมันจะ Match กันคราวนี้ก็จะเป็นขบวนการประมาณนี้ว่าในการทำงาน น่าจะมีหลายๆอย่าง 3 อย่างคือแรงบันดาลใจ กระบวนการทำงานเอกสาร สำหรับผม ผมคิดว่ามันมีประมาณนี้แต่ว่ารายละเอียดจะมีความต่างกันแล้วก็มีเหมือนกันก็คงจะสรุปอีกครั้งหลังจากไปถอดเทปในคราวหน้าหลังจากที่เราฟังวิทยากรแล้วก็จะมาพูดคุยกันอีกทีให้จบวันนั้นผมมองอย่างนั้นก็คือให้จบวันนั้นแล้วก็มีเรื่องของหลักการที่ออกมาเป็นข้อๆนะครับ

อ.พิเศษ พอที่จะสรุปคร่าวๆนะครับ ในเรื่องของหลักการคือรอบที่ 4 เมื่อฟังแล้ว เรามีความรู้สึกเกิดอะไรขึ้นนะฮะ มีอะไรเพิ่มเติมแปลกใหม่ไหม

อ.กานต์ชลิ หมายถึงว่าฟังทุกคน

อ.พิเศษ ใช่ครับ

อ.กานต์ชลิ อันนี้มาแสดงความคิดเห็นจากที่เราได้ฟังภาพรวมนะ

อ.พิเศษ ครับ มีอะไรเพิ่มเติมไหมครับ

อ.กานต์ชลิ คือตอนนี้นั้นที่เห็นอยู่มันเป็นเรื่องของสร้างสรรค์ส่วนหนึ่งแล้วก็เป็นเรื่องของการวิจัยส่วนหนึ่ง ก็คือ อย่างโกเมศวิจัยเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม

อ.โกเมศ วัตถุประสงค์

อ.กานต์ชลี วัตถุประสงค์แต่อย่างของหวานก็ใช้เพราะว่าทดลองเอาสิ่งที่มีอยู่ในธรรมชาติมาใช้เพราะว่า
หลีกเลี่ยงเรื่องอะไรปัญหาทางสุขภาพ สารเคมี

อ.โกเมศ แล้วก็เกิดประโยชน์กับผลงานด้วยนะ

อ.กานต์ชลี อ่าๆอันนี้ใช้จุดประสงค์ของเขาคล้ายกัน แต่ของเราเนี่ยเป็นเหมือนกับทำขึ้นเพื่อ มัน
เหมือนกับว่าสนองตัวเองก็คือทำขึ้นมาแล้วก็อย่างจะรู้ด้วยว่าคนอื่นเค้าคิดกับงานของเราเป็นอย่างไร

อ.โกเมศ งานสร้างสรรค์

อ.กานต์ชลี ก็คือมันเป็นลักษณะการสร้างสรรค์

อ.กาญจนา แต่ของเนาะทำเพิ่มทำให้มีของเพิ่มขึ้นทำให้มีหนังสือเพิ่มขึ้นในชุมชนถ้าเป็นไปได้อยากให้
หนังสือให้ชุมชนแรงบันดาลใจก็คือเกิดจากเห็นจากความขาดแคลน

อ.กานต์ชลี ก็คืออยากทำเพิ่มขึ้นเพื่อสังคม ให้เด็กมีหนังสือเพิ่มขึ้นโดยที่เค้าไม่ต้องไปซื้อราคาแพงทำ
แจกทำอะไรก็ได้

อ.พิเศษ อันนี้ผมครั้งนึงพอดีผมไปที่อำเภอราชภัฏหรืออะไรแถวนี้แหละผมจำไม่ได้ไปที่อยุธยาไปเห็น
งานวิจัยตัวนึงนะสะที่มันเป็นงานวิจัยของเซรามิก เค้าพยายามทำสีให้เป็นเนื้อดิน

อ.โกเมศ เนื้อคน

อ.พิเศษ เนื้อคน เพราะว่าเซรามิกที่มันออกมาที่เป็นเครื่องปั้นดินเผาคือเค้าจะไปพื้นที่ทับ พื้นที่ทับ
ให้เป็นสีเนื้อคนเป็นตุ๊กตานั้นซะแล้วก็ไปใส่สีต่างๆ แต่ๆอาจารย์คนนี้เขาจะทำเป็นสีเนื้อออกมาเลย

อ.โกเมศ ก็คือมีพื้นที่แล้วก็สีดินไม้แล้วก็ดินเผา สัดส่วนอะไรจะเกิดที่สูตรก็แล้วแต่ตารางใหญ่เล็ก แต่
ฉะนั้นอาจารย์ฝากผมต่อ 100 สูตร 100 จุด เริ่มที่จุดเหมือนผิวกคนที่สุดก่อนนะสะเสร็จแล้วก็ตีตารางแล้วก็ใช้
ใช้สูตรเนี่ยปั้นมาเผาในออก พอเผาในออกเสร็จแล้ว

อ.พิเศษ อันนี้ก็ ไซอันนี้ก็เป็นวิจัยที่เค้าเรียกว่าอะไรนะมันส่งผล คือแรงบันดาลใจก็เกิดขึ้นจาก
ภายนอก เรื่องของการเกิดประโยชน์กับหน่วยงานของชุมชน

อ.โกเมศ ผมเห็นสีน้ำมันนั้น อาจารย์พิเศษได้มาปะ

อ.พิเศษ ผมๆหยาบมาเหมือนกันตัวนั้นแต่ไม่ได้เอามาสะสะ

อ.พิเศษ บางทีมันไปเอามาจากสี สีย้อมอะไรที่มันเป็นพีชของทีมนั้นอะ แล้วก็เอามาแตกยอดอะไรอย่าง
เนี่ยที่ๆดูแล้ว ผมว่ามันโอเคนะ

อ.ณอม มันเป็นประโยชน์ชุมชนใช้ไหมอย่างที่โกเมศบอกว่าไอ้ดินศรีประจันต์ที่ตกขายราคาก็ไม่เท่าไร

- อ.กานต์ชลิ มันเพิ่มมูลค่าจากการไปดมที่เฉยๆ
- อ.ณอม อ้อก็มีประโยชน์กับดินก้อนนี้อะไรอย่างงั้นะ
- อ.พิเศษ เนี่ยๆคือวิจัยเนี่ยมันส่งผลเลยนะพี่คือมันโอ้ให้ภาพใหญ่มาก
- อ.กานต์ชลิ คิดว่าก็ส่วนใหญ่การทำวิจัยมันน่าจะเป็นค่อยๆ เค้าเรียนกว่าไรนะ จุดหมายหลักอะ
เพื่อช่วยเหลือสังคม
- อ.ณอม วงการแพทย์ที่เค้าวิจัยวิจัยยาอะไรกันนะ
- อ.กานต์ชลิ แต่ไอ้ทางศิลปะงานสร้างสรรค์เนี่ยมันๆเป็นทางอ้อมอะ คล้ายๆกับว่าพอเราดูแล้วหมายถึงว่า
คนดูอะนะ มันก็จะมีเรื่องของอะไรนะ คุณค่าทางจิตใจอะ
- อ.สุนันทา จรรโลงใจ
- อ.กานต์ชลิ อ้อ จรรโลงใจ มันเหมือนเตือนๆใจเราอะไม่ว่าจะแสดงออกมาบวกหรือลบ
- อ.พิเศษ แต่ว่าไอ้ที่เค้ายอมรับคือการที่บอกว่ามันต้องอย่างเนี่ย มีวิจัยเชิงอย่างที่ตอบโจทย์
- อ.กานต์ชลิ อ้อ ใช่ๆ
- อ.พิเศษ กับชุมชนได้
- อ.กานต์ชลิ ใช่ๆ เพราะว่าเราตอบกับกรรมการเค้าบอกว่ามันนามธรรมมากเลย คือมันคืออย่างเรา
เองเราก็บอกว่างานของเราเผยแพร่จากงานนิทรรศการแล้วก็มีผู้ชมเข้ามาดู เขาบอกมันเป็นนามธรรมมัน
จะต้องมีคล้ายๆกับต้องเอาไปติดตั้งเหมือนอาจารย์ปรานีบอกอะ ติดตั้งที่สปาตูชิ แต่ที่นี้เราก็ไม่เข้าใจเง
ไม่ได้มีจุดประสงค์ตรงนั้นอะเราไปที่สปาชิ ไปที่ร้านอาหารชิ ไปผับชิแล้วก็ถามเค้าได้ประโยชน์อะไรจากงาน
ของเรา
- อ.กานต์ชลิ หลายคนหลายกรรมวิธี ใช่สูตรใครก็สูตรใครก็จริงๆ เหมือนที่พิเศษมาสัมภาษณ์ พวกเราคือ
พวกเรามันมีกรรมวิธีของแต่ละคน มันมีเทคนิคเฉพาะแต่ละคน
- อ.กาญจนา อ้อแล้วมันจะรวมเป็นเล่มอย่างนี้ไหม
- อ.พิเศษ อ้อหมายถึง KM ตัวนี้เหอ มันคือสรุปรวม เป็นตาม Stape ของอาจารย์ปรานีเขานะครับ
- อ.กานต์ชลิ ก็คือเอาของพวกเรามาปรุง มาคล้ายๆกับที่ทำความเข้าใจร่วมกัน
- อ.พิเศษ ใช่แต่ว่าขั้นตอนนี้ ผมก็ทำตามอาจารย์ปรานีก็คือว่าเราก็ได้พูดคุยกันนะฮะ
- แต่ผมว่ามันมีหลายวิธีการ

อ.โกเมศ ให้ทำเป็นข้อๆสุดท้ายเราก็มาสรุปกัน

อ.พิเศษ ใช่ฮะ ก็คือว่าเดี๋ยวๆผมจะไปถอดเทปใช้ใหม่ ถอดว่าเป็นหลักๆคืออะไร ส่วนวิทยากรเวลาเค้าพูดคุยในประเด็นนี้เค้าก็ต้อง PowerPoint มาในเรื่องของหลักๆเค้าทำยังไง

อ.กาญจนา ในๆของเค้า

อ.พิเศษ ใช่ คือเอาตรงนั้นมา Match กัน เราจากจะดูแล้วมาเปรียบเทียบกันในๆตอนหลังนี้ให้เกิดประเด็นแล้วก็อาจจะได้ความรู้เพิ่มเติมที่เราไม่รู้ มันก็จะทำให้แต่ละบุคคลมีความเข้าใจในเรื่องนี้มากขึ้น พอทำไปแล้วมันก็จะเกิดความเข้าใจมากขึ้นอีก แต่ว่าเรายังเป็นของเราอยู่ คือแต่ละหลักคือมันเอาไปปรับใช้ในตัวเรา ถ้าไม่มีตัวเราเลยมันก็ไม่ได้ประโยชน์อะไรครับก็คงประมาณนี้